

2025/2433

5.12.2025

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2025/2433 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 29ης Ιουλίου 2025

σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.51501 (2021/C) (πρώην 2019/NN) (πρώην 2018/N) που έθεσε σε εφαρμογή η Τσεχία υπέρ μεγάλων επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 5149]

(Το κείμενο στην τσεχική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη ⁽¹⁾ και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Με επιστολή της 29ης Ιουνίου 2018, η Τσεχία κοινοποίησε στην Επιτροπή το καθεστώς ενισχύσεων SA.51501 (2018/N) — Τσεχία, Ενισχύσεις ασφαλιστών για μεγάλες επιχειρήσεις, το οποίο προβλέπει τη χορήγηση ενίσχυσης για την καταβολή ασφαλιστών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή ασθένειες των ζώων στις καλλιέργειες και στο ζωικό κεφάλαιο, αντίστοιχα (στο εξής: καθεστώς).
- (2) Η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες με επιστολές της 24ης Αυγούστου 2018, της 8ης Οκτωβρίου 2018, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, της 6ης Μαρτίου 2019, της 28ης Μαΐου 2019 και της 8ης Ιανουαρίου 2020. Οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν πρόσθετες πληροφορίες με επιστολές της 18ης Σεπτεμβρίου 2018, της 18ης Ιανουαρίου 2019, της 23ης Απριλίου 2019, της 23ης Σεπτεμβρίου 2019 και της 10ης Φεβρουαρίου 2020.
- (3) Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν κατά την προκαταρκτική εξέταση του καθεστώτος αποκάλυψαν ότι είχαν ήδη χορηγηθεί ορισμένες ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις για την καταβολή ασφαλιστών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή ασθένειες των ζώων στις καλλιέργειες και στο ζωικό κεφάλαιο, αντίστοιχα (στο εξής: μεμονωμένη ενίσχυση). Οι τσεχικές αρχές χορήγησαν την εν λόγω ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος SA.49594 (2017/XA) ⁽²⁾, θεωρώντας ότι οι αποδέκτες μπορούσαν να χαρακτηριστούν ΜΜΕ.
- (4) Στις 12 Ιανουαρίου 2021 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2021) 34 final, της 12ης Ιανουαρίου 2021 ⁽³⁾ (στο εξής: απόφαση κίνησης της διαδικασίας), με την οποία ενημέρωσε την Τσεχία ότι είχε αποφασίσει να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ όσον αφορά i) τη μεμονωμένη ενίσχυση και ii) το καθεστώς. Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽⁴⁾.
- (5) Με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 2021, οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους.
- (6) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.
- (7) Η Επιτροπή ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις από τις τσεχικές αρχές με επιστολές της 4ης Αυγούστου 2023, της 8ης Φεβρουαρίου 2024 και της 6ης Ιουνίου 2024. Οι τσεχικές αρχές απάντησαν με επιστολές της 24ης Αυγούστου 2023, της 28ης Φεβρουαρίου 2024 και της 26ης Ιουνίου 2024.

⁽¹⁾ ΕΕ C 60 της 19.2.2021, σ. 54.

⁽²⁾ SA.49594 (2017/XA) Ενισχύσεις ασφαλιστών, ΤΑΜ.

⁽³⁾ Ό.π.

⁽⁴⁾ Ό.π.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- (8) Η παρούσα απόφαση αξιολογεί τη συμβατότητα i) του καθεστώτος και ii) της μεμονωμένης ενίσχυσης που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3 με την εσωτερική αγορά.

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ

3.1. Στόχος

- (9) Στόχος του καθεστώτος είναι η παροχή ενισχύσεων για την καταβολή ασφαλιστρών, ώστε η ασφάλιση να καταστεί ευρέως διαθέσιμη στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής. Η ασφάλιση θεωρείται αποτελεσματικό εργαλείο διαχείρισης κινδύνων, το οποίο παρέχει αυξημένη ασφάλεια στους γεωργούς έναντι απρόβλεπτων ζημιών. Το καθεστώς προβλέπει ενισχύσεις ασφαλιστρών για την κάλυψη των καλλιεργειών και του ζωικού κεφαλαίου.

3.2. Διάρκεια

- (10) Το καθεστώς προτείνεται να τεθεί σε εφαρμογή από την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση του καθεστώτος έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

3.3. Νομικές βάσεις

- (11) Η νομική βάση αποτελείται από τις ακόλουθες νομικές πράξεις:

- α) τον νόμο αριθ. 252/1997 Συλλ. για τη γεωργία, όπως τροποποιήθηκε [Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů], ιδίως το άρθρο 2da παράγραφος 2 στοιχείο γ) και παράγραφος 3 στοιχείο στ).
β) το σχέδιο κανόνων για τη χορήγηση ασφαλιστικών ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις από το ταμείο στήριξης και εγγυήσεων για τη γεωργία και τη δασοκομία («αρχές χορήγησης») [Zásady pro poskytování finanční podpory pojištění pro velké podniky Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.].

3.4. Προϋπολογισμός

- (12) Ο συνολικός προϋπολογισμός του καθεστώτος εκτιμάται σε 690 εκατ. τσεχικές κορόνες (CZK) (περίπου 25,8 εκατ. EUR ⁽³⁾). Οι ενισχύσεις πρέπει να χρηματοδοτηθούν από τον κρατικό προϋπολογισμό.
(13) Η χορηγούσα αρχή είναι το ταμείο στήριξης και εγγυήσεων για τη γεωργία και τη δασοκομία [Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.]. Πρόκειται για κρατικό οργανισμό ειδικού σκοπού, με τη μορφή συμμετοχικής εταιρείας, της οποίας το 100 % των μετοχών ανήκει στο κράτος. Ενεργεί ως χορηγούσα αρχή βάσει του άρθρου 2da του νόμου αριθ. 252/1997 Συλλ. για τη γεωργία.

3.5. Μορφή ενίσχυσης

- (14) Η ενίσχυση θα καταβληθεί με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων. Οι τσεχικές αρχές θεωρούν ότι η εν λόγω μορφή ενίσχυσης είναι η καταλληλότερη για την κάλυψη του κόστους των ασφαλιστρών.

3.6. Δικαιούχοι

- (15) Το καθεστώς έχει σχεδιαστεί προς όφελος μεγάλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή.
(16) Ο εκτιμώμενος αριθμός δικαιούχων υπερβαίνει τους 1 000.
(17) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του σημείου 33 υποσημείο 63 των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές ⁽⁴⁾ (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2023) δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος.

⁽³⁾ Αιτιολογική σκέψη 6 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Η συναλλαγματική ισοτιμία CZK/EUR κατά την ημερομηνία κοινοποίησης του εν λόγω καθεστώτος (29 Ιουνίου 2018) ήταν 1 CZK = 0,03841 EUR.

⁽⁴⁾ EE C 485 της 21.12.2022, σ. 1.

- (18) Ομοίως, οι τοσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να αναστείλουν την πληρωμή της ενίσχυσης στην περίπτωση που ο δικαιούχος είχε ακόμα στη διάθεσή του προηγούμενη παράνομη ενίσχυση, η οποία κηρύχθηκε ασυμβίβαστη με απόφαση της Επιτροπής (είτε μεμονωμένη ενίσχυση είτε καθεστώς ενισχύσεων), έως ότου ο δικαιούχος επιστρέψει ή πληρώσει σε δεσμευμένο λογαριασμό το συνολικό ποσό της παράνομης και ασυμβίβαστης ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων τόκων ανάκτησης.

3.7. Περαιτέρω στοιχεία

- (19) Με την κοινοποίηση, η Τσεχία προτίθεται να συμπληρώσει το υφιστάμενο μέτρο ενίσχυσης SA.49594 (2017/XA) που είχε τεθεί σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2018 ⁽⁷⁾. Το μέτρο αυτό τύγγανε απαλλαγής βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής ⁽⁸⁾ (στο εξής: ΚΑΚΓ) και το πεδίο εφαρμογής του περιοριζόταν στις ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, με την κοινοποίηση, η Τσεχία προτίθεται να θέσει τη βάση για τη χορήγηση ενισχύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις.
- (20) Σύμφωνα με την εθνική νομική βάση, ως «θεομηνίες» νοούνται οι σεισμοί, οι χιονοστιβάδες, οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες, οι ανεμοστρόβιλοι και οι δασικές πυρκαγιές φυσικής προέλευσης. Ως «δυσμενή κλιματικά φαινόμενα» νοούνται οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως παγετός, καταιγίδες και χαλάζι, πάγος, σφοδρή ή συνεχής βροχόπτωση, ξηρασία ή άλλες δυσμενείς κλιματικές συνθήκες. Ως «επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμοί» νοείται κάθε είδος, στέλεχος ή βιότυπος φυτού, ζώο ή παθογόνος οργανισμός, επιβλαβείς για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα.

Ενισχύσεις ασφαλιστρών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται στις καλλιέργειες

- (21) Ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν σε καλλιεργητές που συνάπτουν ασφαλιστήριο καλλιέργειας στο όνομά τους και καταβάλλουν τουλάχιστον 1 000 CZK (περίπου 37,4 EUR) σε ασφάλιστρα για ένα δεδομένο έτος. Τα δάση και τα δασικά φυτώρια δεν θεωρούνται καλλιέργειες.
- (22) Η ένταση της ενίσχυσης εξαρτάται από το είδος των καλλιεργειών. Κυμαίνεται από 35 % έως 65 % του τεκμηριωμένου κόστους της ασφάλισης ειδικών καλλιεργειών για ένα δεδομένο έτος. Όσον αφορά τις άλλες καλλιέργειες, η ένταση της ενίσχυσης κυμαίνεται από 10 % έως 50 % του τεκμηριωμένου κόστους της ασφάλισης για ένα δεδομένο έτος.
- (23) Ως «ειδικές καλλιέργειες» νοούνται ειδικότερα:
- α) οι μόνιμες καλλιέργειες, συμπεριλαμβανομένων των φυτωρίων, δηλαδή: αμπέλια, λυκίσκος, καρποί (βερίκοκα, μήλα, αχλάδια, κεράσια, ροδάκινα, φραγκοστάφυλα, πράσινα φραγκοστάφυλα, καρποί με κέλυφος, αμύγδαλα, κυδώνια, δαμάσκηνα, κορόμηλα, τζάνερα, σμέουρα, βατόμουρα, καρποί σορβιάς, καρποί του είδους *Aronia melanocarpa*, κάστανα)·
 - β) φράουλες·
 - γ) πατάτες·
 - δ) ζαχαρότευτλα·
 - ε) λαχανικά·
 - στ) καλλωπιστικά φυτά, συμπεριλαμβανομένων των φυτωρίων, φαρμακευτικά, αρωματικά και αρτυματικά φυτά, παπαρούνα·
 - ζ) κλωστικά φυτά (λινάρι και κάνναβη)·
 - η) παραγωγή αγρωστωδών και τριφυλλίου που καλλιεργούνται για σπορά.

Ενισχύσεις ασφαλιστρών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται στο ζωικό κεφάλαιο

- (24) Ενισχύσεις μπορούν να χορηγηθούν σε κτηνοτρόφους που συνάπτουν ασφαλιστήριο ζωικού κεφαλαίου στο όνομά τους και καταβάλλουν τουλάχιστον 1 000 CZK (περίπου 37,4 EUR) σε ασφάλιστρα για ένα δεδομένο έτος.

⁽⁷⁾ Πριν από την 1η Ιανουαρίου 2018, οι ενισχύσεις χορηγούνταν βάσει της απόφασης SA.40185 (2014/XA).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/702/oj>).

- (25) Η ένταση της ενίσχυσης κυμαίνεται από 35 % έως 65 % του τεκμηριωμένου κόστους ασφάλισης.

Περαιτέρω προϋποθέσεις

- (26) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ασφαλιστικές αποζημιώσεις πρέπει να περιορίζονται σε αποζημιώσεις που δεν υπερβαίνουν το κόστος αποκατάστασης των ζημιών που προκάλεσαν τα εν λόγω γεγονότα (αιτιολογική σκέψη 20) και ότι μπορούσαν να καλύπτουν μόνο την πραγματική παραγωγή πριν από την πρόκληση της ζημίας. Επιπλέον, οι ασφαλιστικές συμβάσεις δεν προϋποθέτουν ούτε προσδιορίζουν τον τύπο ή την ποσότητα της μελλοντικής παραγωγής.
- (27) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ενισχύσεις δεν μπορούν να περιορίζονται σε ασφάλιση παρεχόμενη από μία μόνο ασφαλιστική εταιρεία ή όμιλο εταιρειών και ότι η χορήγηση των ενισχύσεων δεν μπορεί να εξαρτάται από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης με εταιρεία εγκατεστημένη στην Τσεχία.
- (28) Οι αιτούντες ενίσχυση πρέπει να συνάπτουν ασφαλιστική σύμβαση με ασφαλιστικό φορέα, ο οποίος έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας με τη χορηγούσα αρχή⁽⁹⁾. Κάθε ασφαλιστικός φορέας μπορεί να ζητήσει τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας συνεργασίας με τη χορηγούσα αρχή.
- (29) Σύμφωνα με την εθνική νομική βάση και όπως επιβεβαίωσαν οι τσεχικές αρχές, η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να υποβάλλεται πριν από την καταβολή των ασφαλίσεων.
- (30) Η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να περιλαμβάνει την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων του τόπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτείται για την υλοποίηση καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες.
- (31) Στην αίτηση, οι αιτούντες πρέπει να περιγράφουν την κατάσταση χωρίς ενίσχυση (αντιπαράδειγμα) και να υποβάλλουν αποδεικτικά έγγραφα προς υποστήριξη του αντιπαράδειγματος που περιγράφεται στην αίτηση. Κατά την παραλαβή της αίτησης, η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαράδειγματος και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου.
- (32) Η ενίσχυση δεν μπορεί να σωρευθεί με ενισχύσεις που λαμβάνονται από άλλα τοπικά, περιφερειακά, εθνικά ή ενωσιακά καθεστώτα ή με *ad hoc* ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.
- (33) Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το ποσό της ενίσχυσης υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης κατά τρόπο που δεν επιφέρει διακρίσεις. Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να τεκμηριώνονται με σαφή και επικαιροποιημένα παραστατικά. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα χρησιμοποιούμενα στοιχεία πρέπει να υπολογίζονται πριν από την έκπτωση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
- (34) Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει των εθνικών κανόνων.
- (35) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το καθεστώς δεν αναμένεται να έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς συνίστατο μόνο σε ενίσχυση για την καταβολή ασφαλίσεων.
- (36) Το εν λόγω μέτρο δεν περιλαμβάνεται στο στρατηγικό σχέδιο της Τσεχίας, αλλά το καθεστώς συμβιβαζόταν με τον γενικό στόχο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στο εξής: ΚΓΠ) για την προώθηση ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού γεωργικού τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁰⁾, καθώς και με τον ειδικό στόχο της ΚΓΠ για τη στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα καθώς και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του εν λόγω κανονισμού.

⁽⁹⁾ Κατάλογος των οικείων ασφαλιστικών επιχειρήσεων διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (37) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι θα δημοσιεύσουν στην εφαρμογή Transparency Award Module της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ⁽¹¹⁾ το πλήρες κείμενο του καθεστώτος και τις διατάξεις εφαρμογής του ή τη νομική βάση του, την ταυτότητα της χορηγούσας αρχής και την ταυτότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν μεμονωμένη ενίσχυση άνω των 60 000 EUR ⁽¹²⁾. Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι πληροφορίες αυτές θα δημοσιευτούν μετά την έκδοση της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης, θα φυλαχθούν επί τουλάχιστον 10 έτη και θα διατεθούν στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς.
- (38) Οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να προσαρμόσουν το καθεστώς στους νέους κανόνες ⁽¹³⁾, οι οποίοι βρίσκονται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2023, και να τους εφαρμόσουν στο καθεστώς ⁽¹⁴⁾.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

4.1. Στόχος

- (39) Στόχος της μεμονωμένης ενίσχυσης ήταν να καταστεί η ασφάλιση ευρέως διαθέσιμη στον γεωργικό τομέα μέσω μερικής αντιστάθμισης του κόστους των ασφαλιστρών. Η επιλέξιμη ασφάλιση κάλυπτε τις καλλιέργειες και το ζωικό κεφάλαιο.

4.2. Διάρκεια

- (40) Η μεμονωμένη ενίσχυση χορηγήθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2018 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

4.3. Νομικές βάσεις

- (41) Η Τσεχία χορήγησε τη μεμονωμένη ενίσχυση βάσει του καθεστώτος SA.49594 (2017/XA).

4.4. Προϋπολογισμός

- (42) Ο προϋπολογισμός της μεμονωμένης ενίσχυσης δεν έχει καταρτιστεί. Παρότι η επίσημη έρευνα επέτρεψε τον εντοπισμό ενός δικαιούχου της εν λόγω μεμονωμένης ενίσχυσης (αιτιολογική σκέψη 261), και άλλοι δικαιούχοι ενδέχεται να έχουν λάβει τη μεμονωμένη ενίσχυση. Σε κάθε περίπτωση, η μεμονωμένη ενίσχυση χρηματοδοτήθηκε από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- (43) Η χορηγούσα αρχή ήταν το ταμείο στήριξης και εγγυήσεων για τη γεωργία και τη δασοκομία [Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.]. Πρόκειται για κρατικό οργανισμό ειδικού σκοπού, με τη μορφή συμμετοχικής εταιρείας, της οποίας το 100 % των μετοχών ανήκει στο κράτος. Ενεργεί ως χορηγούσα αρχή βάσει του άρθρου 2da του νόμου αριθ. 252/1997 Συλλ. για τη γεωργία.

4.5. Μορφή ενίσχυσης

- (44) Η μεμονωμένη ενίσχυση χορηγήθηκε με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων. Οι τσεχικές αρχές θεώρησαν την εν λόγω μορφή ενίσχυσης ως την καταλληλότερη για την κάλυψη του κόστους των ασφαλιστρών.

4.6. Δικαιούχοι

- (45) Οι δικαιούχοι της μεμονωμένης ενίσχυσης ήταν μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή.
- (46) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του σημείου 33 υποσημείο 63 των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές δεν ήταν επιλέξιμες για ενίσχυση.

⁽¹¹⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹²⁾ Σύμφωνα με το μέρος I τμήμα 3.2.4 των κατευθυντήριων γραμμών, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δημοσιεύουν την ταυτότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν μεμονωμένη ενίσχυση η οποία υπερβαίνει τα 10 000 EUR, σε σύγκριση με τις μεμονωμένες ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα 60 000 EUR σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014. Οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να προσαρμόσουν το καθεστώς στους νέους κανόνες (αιτιολογική σκέψη 38).

⁽¹³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές για την περίοδο 2014-2020.

⁽¹⁴⁾ Με επιστολή της 21ης Φεβρουαρίου 2023, η Τσεχία συμφώνησε ανεπιφύλακτα να τροποποιήσει τα οικεία υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων ώστε να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2023 το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2023.

- (47) Ομοίως, δεν χορηγήθηκε μεμονωμένη ενίσχυση σε δικαιούχους που είχαν ακόμα στη διάθεσή τους προηγούμενη παράνομη ενίσχυση, η οποία είχε κηρυχθεί ασυμβίβαστη με απόφαση της Επιτροπής (είτε αφορούσε μεμονωμένη ενίσχυση είτε καθεστώς ενισχύσεων), έως ότου οι εν λόγω δικαιούχοι επιστρέψουν ή καταβάλουν σε δεσμευμένο λογαριασμό το συνολικό ποσό της παράνομης και ασυμβίβαστης ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων τόκων ανάκτησης.

4.7. Περαιτέρω στοιχεία

- (48) Βάσει του καθεστώτος SA.49594 (2017/XA), ως «θεομηνίες» νοούνται οι σεισμοί, οι χιονοστιβάδες, οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες, οι ανεμοστρόβιλοι και οι δασικές πυρκαγιές φυσικής προέλευσης. Ως «δυσμενή κλιματικά φαινόμενα» νοούνται οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως παγετός, καταιγίδες και χαλάζι, πάγος, σφοδρή ή συνεχής βροχόπτωση, ξηρασία ή άλλες δυσμενείς κλιματικές συνθήκες. Ως «επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμοί» νοείται κάθε είδος, στέλεχος ή βιότυπος φυτού, ζωό ή παθογόνος οργανισμός, επιβλαβείς για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα.

Ενισχύσεις ασφαλιστρών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται στις καλλιέργειες

- (49) Ενισχύσεις μπορούσαν να χορηγηθούν σε καλλιεργητές που είχαν συνάψει ασφαλιστήριο καλλιέργειας στο όνομά τους και είχαν καταβάλει τουλάχιστον 1 000 CZK (περίπου 37,4 EUR) σε ασφάλιστρα για ένα δεδομένο έτος. Τα δάση και τα δασικά φυτώρια δεν θεωρούνται καλλιέργειες.
- (50) Η ένταση της ενίσχυσης εξαρτιόταν από το είδος των καλλιεργειών. Κυμαινόταν από 35 % έως 65 % του τεκμηριωμένου κόστους της ασφάλισης ειδικών καλλιεργειών για ένα δεδομένο έτος. Όσον αφορά τις άλλες καλλιέργειες, η ένταση της ενίσχυσης κυμαινόταν από 10 % έως 50 % του τεκμηριωμένου κόστους της ασφάλισης για ένα δεδομένο έτος.
- (51) Ως «ειδικές καλλιέργειες» νοούνται ειδικότερα:
- α) οι μόνιμες καλλιέργειες, συμπεριλαμβανομένων των φυτωρίων, δηλαδή: αμπέλια, λυκίσκος, καρποί (βερίκοκα, μήλα, αχλάδια, κεράσια, ροδάκινα, φραγκοστάφυλα, πράσινα φραγκοστάφυλα, καρποί με κέλυφος, αμύγδαλα, κυδώνια, δαμάσκηνα, κορόμηλα, τζάνερα, σμέουρα, βατόμουρα, καρποί σορβιάς, καρποί του είδους *Aronia melanocarpa*, κάστανα)·
 - β) φράουλες·
 - γ) πατάτες·
 - δ) ζαχαρότευτλα·
 - ε) λαχανικά·
 - στ) καλλωπιστικά φυτά, συμπεριλαμβανομένων των φυτωρίων, φαρμακευτικά, αρωματικά και αρτυματικά φυτά, παπαρούνα·
 - ζ) κλωστικά φυτά (λινάρι και κάνναβη)·
 - η) παραγωγή αγρωστωδών και τριφυλλίου που καλλιεργούνται για σπορά.

Ενισχύσεις ασφαλιστρών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται στο ζωικό κεφάλαιο

- (52) Ενισχύσεις μπορούσαν να χορηγηθούν σε κτηνοτρόφους που είχαν συνάψει ασφαλιστήριο ζωικού κεφαλαίου στο όνομά τους και είχαν καταβάλει τουλάχιστον 1 000 CZK (περίπου 37,4 EUR) σε ασφάλιστρα για ένα δεδομένο έτος.
- (53) Η ένταση της ενίσχυσης κυμαινόταν από 35 % έως 65 % του τεκμηριωμένου κόστους ασφάλισης.

Περαιτέρω προϋποθέσεις

- (54) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ασφαλιστικές αποζημιώσεις έπρεπε να περιορίζονται σε αποζημιώσεις που δεν υπερεβαίνουν το κόστος αποκατάστασης των ζημιών που προκάλεσαν τα εν λόγω γεγονότα (αιτιολογική σκέψη 20) και ότι μπορούσαν να καλύπτουν μόνο την πραγματική παραγωγή πριν από την πρόκληση της ζημίας. Επιπλέον, οι ασφαλιστικές συμβάσεις δεν προϋποθέτουν ούτε προσδιορίζουν τον τύπο ή την ποσότητα της μελλοντικής παραγωγής.

- (55) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ενισχύσεις δεν μπορούσαν να περιορίζονται σε ασφάλιση παρεχόμενη από μία μόνο ασφαλιστική εταιρεία ή όμιλο εταιρειών και ότι η χορήγηση των ενισχύσεων δεν μπορούσε να εξαρτάται από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης με εταιρεία εγκατεστημένη στην Τσεχία.
- (56) Οι αιτούντες ενίσχυση έπρεπε να συνάπτουν ασφαλιστική σύμβαση με ασφαλιστικό φορέα, ο οποίος είχε συνάψει συμφωνία συνεργασίας με τη χορηγούσα αρχή⁽¹⁵⁾. Κάθε ασφαλιστικός φορέας μπορούσε να ζητήσει τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας συνεργασίας με τη χορηγούσα αρχή.
- (57) Βάσει του καθεστώτος SA.49694 (2017/XA), και όπως επιβεβαίωσαν οι τσεχικές αρχές, η αίτηση ενίσχυσης έπρεπε να υποβληθεί πριν από την καταβολή των ασφαλίσεων.
- (58) Η αίτηση ενίσχυσης έπρεπε να περιλαμβάνει την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων του τόπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτούνταν για την υλοποίηση καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες.
- (59) Η ενίσχυση δεν μπορούσε να σωρευθεί με ενισχύσεις που λαμβάνονταν από άλλα τοπικά, περιφερειακά, εθνικά ή ενωσιακά καθεστώτα ή με ad hoc ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες.
- (60) Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το ποσό της ενίσχυσης έπρεπε να υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης κατά τρόπο που δεν επέφερε διακρίσεις. Οι επιλέξιμες δαπάνες έπρεπε να τεκμηριώνονται με σαφή και επικαιροποιημένα παραστατικά. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία έπρεπε να υπολογίζονται πριν από την έκπτωση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
- (61) Ο ΦΠΑ δεν ήταν επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν ήταν ανακτήσιμος βάσει των εθνικών κανόνων.
- (62) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ενίσχυση δεν είχε περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς αντιστάθμιζε μόνο ένα μέρος των ασφαλίσεων.
- (63) Το εν λόγω μέτρο δεν περιλαμβάνεται στο στρατηγικό σχέδιο της Τσεχίας ή στο τσεχικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020, αλλά ο στόχος της ενίσχυσης συνάδει με τον γενικό στόχο της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) για την προώθηση ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού γεωργικού τομέα, καθώς και με τον ειδικό στόχο της ΚΓΠ για τη στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα καθώς και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- (64) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι θα δημοσιεύσουν στην εφαρμογή Transparency Award Module της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁽¹⁶⁾ το πλήρες κείμενο του μέτρου και τις διατάξεις εφαρμογής του ή τη νομική βάση του, την ταυτότητα της χορηγούσας αρχής και την ταυτότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν μεμονωμένη ενίσχυση άνω των 60 000 EUR⁽¹⁷⁾. Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι πληροφορίες αυτές θα δημοσιευτούν μετά την έκδοση της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης, θα φυλαχθούν επί τουλάχιστον 10 έτη και θα διατεθούν στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς.

5. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΣΛΕΕ

- (65) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 67 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ για τους ακόλουθους λόγους:
- α) Όσον αφορά το καθεστώς, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς το χρονικό σημείο κατά το οποίο οι επιχειρήσεις όφειλαν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους για ενίσχυση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης αμφιβολίες ως προς το αν το εν λόγω καθεστώς πληρούσε το (τυπικό) κριτήριο του χαρακτήρα κινήτρου.

⁽¹⁵⁾ Κατάλογος των οικείων ασφαλιστικών επιχειρήσεων διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁶⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹⁷⁾ Σύμφωνα με το μέρος I τμήμα 3.2.4 των κατευθυντήριων γραμμών, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να δημοσιεύουν την ταυτότητα των δικαιούχων που λαμβάνουν μεμονωμένη ενίσχυση η οποία υπερβαίνει τα 10 000 EUR, σε σύγκριση με τις μεμονωμένες ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα 60 000 EUR σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014. Οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να προσαρμόσουν το καθεστώς στους νέους κανόνες (αιτιολογική σκέψη 38).

- β) Όσον αφορά τις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε μεγάλες επιχειρήσεις, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες σχετικά με την υποβολή του αντιπαραδείγματος και τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα των εν λόγω ενισχύσεων με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως με το κριτήριο του χαρακτήρα κινήτρου. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες όσον αφορά την υποβολή του αντιπαραδείγματος και τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων.

5.1. Αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα του καθεστώτος με την εσωτερική αγορά

- (66) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά μόνο εάν υπάγεται σε μία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο. Στις υπό εξέταση υποθέσεις, η Επιτροπή εξέτασε αν είχε εφαρμογή η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.
- (67) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
- (68) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμβατότητα του καθεστώτος με την εσωτερική αγορά με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές για την περίοδο 2014-2020 ⁽¹⁸⁾ (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2014), οι οποίες ήταν σε ισχύ εκείνη την περίοδο.
- (69) Ειδικότερα, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμβατότητα του καθεστώτος με την εσωτερική αγορά με βάση το μέρος I κεφάλαιο 3 («Κοινές αρχές αξιολόγησης») των κατευθυντήριων γραμμών του 2014.
- (70) Με την ευκαιρία της εν λόγω αξιολόγησης, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του καθεστώτος με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, λόγω αμφιβολιών που σχετίζονταν με τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης.

Χρονικό σημείο υποβολής των αιτήσεων

- (71) Σύμφωνα με το σημείο 66 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, μια ενίσχυση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά μόνο εάν οδηγεί στη μεταβολή της συμπεριφοράς μιας επιχείρησης και την ενθαρρύνει να αναλάβει πρόσθετες δραστηριότητες τις οποίες δεν θα αναλάμβανε χωρίς την ενίσχυση ή τις οποίες θα αναλάμβανε σε μικρότερο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο.
- (72) Σύμφωνα με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις δεν δημιουργούν κίνητρα για τους δικαιούχους στις περιπτώσεις που έργο ή δραστηριότητα έχει ήδη ξεκινήσει πριν από την αίτηση για ενίσχυση του δικαιούχου προς τις εθνικές αρχές.
- (73) Σύμφωνα με το σημείο 35 υποσημείο 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα» είναι είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δέσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμα.
- (74) Σύμφωνα με τους κανόνες του καθεστώτος, η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να υποβάλλεται μετά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, αλλά πριν από την καταβολή των ασφαλιστρών (αιτιολογική σκέψη 29).
- (75) Στην αιτιολογική σκέψη 66 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το αν η εν λόγω εθνική διαδικασία ήταν σύμφωνη με το σημείο 35 υποσημείο 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, και συγκεκριμένα αν οι αιτήσεις ενίσχυσης είχαν υποβληθεί πριν από την «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα», όπως ορίζεται στο εν λόγω σημείο. Η Επιτροπή εξέφρασε την προκαταρκτική άποψη ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης αποτελούσε την πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης και ότι, ως εκ τούτου, αυτό το χρονικό σημείο πρέπει να θεωρηθεί ως «έναρξη εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα». Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι, για να υπάρχει συμμόρφωση με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, οι αιτήσεις θα έπρεπε να υποβληθούν όχι μόνο πριν από την καταβολή των ασφαλιστρών, αλλά και πριν από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης.

⁽¹⁸⁾ EE C 204 της 1.7.2014, σ. 1.

- (76) Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το αν το καθεστώς ήταν σύμφωνο με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τον χαρακτήρα κινήτρου ⁽¹⁹⁾.
- (77) Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και κάλεσε όλους τους τρίτους που ενδέχεται να επηρεάστηκαν από τις εν λόγω ενισχύσεις, καθώς και την Τσεχία, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή κάλεσε την Τσεχία να παράσχει όλες τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αξιολόγηση των ενισχύσεων.

5.2. Αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης

- (78) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή παρέπεμψε στις πληροφορίες για την αγορά που συγκεντρώθηκαν κατά την προκαταρκτική εξέταση, από τις οποίες προέκυπτε ότι είχαν χορηγηθεί μεμονωμένες ενισχύσεις σε ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες είχαν αξιολογηθεί εσφαλμένα από τη χορηγούσα αρχή ως ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω αξιολόγηση είχε πραγματοποιηθεί για καθαρά τυπικούς λόγους ⁽²⁰⁾, δηλαδή είχε ελεγχθεί αποκλειστικά η τυπική εκπλήρωση των κριτηρίων για τον ορισμό μιας ΜΜΕ, χωρίς να ληφθούν υπόψη η οικονομική πραγματικότητα και οι αρχές της νομολογίας που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 58 έως 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Η Επιτροπή έκρινε ότι η Τσεχία είχε ήδη χορηγήσει ενίσχυση σε δικαιούχους που ενδέχεται να μην ενέπιπταν στον ορισμό των ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης ⁽²¹⁾ και οι οποίοι, επομένως, δεν μπορούσαν να επωφεληθούν από το καθεστώς SA.49594 (2017/XA). Συνεπώς, η Επιτροπή έκρινε ότι κάθε τέτοια μεμονωμένη ενίσχυση που είχε ήδη χορηγηθεί πριν από την κοινοποίηση του καθεστώτος και, κατ' επέκταση, πριν από την έγκρισή του, ήταν παράνομη διότι χορηγήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ ⁽²²⁾.
- (79) Η εκτίμηση που εξέθεσε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας βασίστηκε στην εκ μέρους της ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 61 της εν λόγω απόφασης. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η ερμηνεία της βασίστηκε στη νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: δικαστήρια της Ένωσης) με γνώμονα την αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας.

5.3. Αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά

- (80) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά μόνο εάν υπάγεται σε μία από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο. Στις υπό εξέταση υποθέσεις, η Επιτροπή εξέτασε αν είχε εφαρμογή η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.
- (81) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκετο προς το κοινό συμφέρον.
- (82) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμβατότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014, οι οποίες ήταν σε ισχύ εκείνη την περίοδο.
- (83) Ειδικότερα, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμβατότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά με βάση το μέρος I κεφάλαιο 3 («Κοινές αρχές αξιολόγησης») των κατευθυντήριων γραμμών του 2014.
- (84) Με την ευκαιρία της εν λόγω αξιολόγησης, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της παρανόμως χορηγηθείσας ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, ειδικότερα σε σχέση με την παρουσία χαρακτήρα κινήτρου. Συναφώς, η Επιτροπή εξέτασε δύο προϋποθέσεις: την υποβολή αντιπαραδείγματος και τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης.

⁽¹⁹⁾ Αιτιολογική σκέψη 66 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²⁰⁾ Αιτιολογική σκέψη 57 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²¹⁾ Αιτιολογική σκέψη 62 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²²⁾ Αιτιολογική σκέψη 42 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

Υποβολή αντιπαράδειγματος

- (85) Σύμφωνα με το σημείο 72 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, οι δικαιούχοι, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, πρέπει να περιγράφουν στην αίτηση ενίσχυσης ποια θα ήταν η κατάσταση χωρίς ενίσχυση, δηλαδή το αντίστροφο σενάριο (αντιπαράδειγμα) ή το εναλλακτικό έργο ή δραστηριότητα. Το αντιπαράδειγμα έπρεπε να υποστηρίζεται από αποδεικτικά στοιχεία και η χορηγούσα αρχή έπρεπε να διενεργήσει έλεγχο αξιοπιστίας και να επιβεβαιώσει τον οικείο χαρακτήρα κινήτρου.
- (86) Στο στάδιο της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ως προς την τήρηση της εν λόγω απαίτησης στην περίπτωση μεγάλων δικαιούχων που έλαβαν τη μεμονωμένη ενίσχυση που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3. Η Επιτροπή έκρινε ότι η προϋπόθεση αυτή δεν τηρήθηκε λόγω της εσφαλμένης εφαρμογής του ορισμού των ΜΜΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA).
- (87) Εν προκειμένω, στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αναφέρθηκε σε ορισμένα στοιχεία του ορισμού των ΜΜΕ που παρατίθεται στο παράρτημα I του ΚΑΚΓ και στη σχετική νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης ⁽²³⁾, όπως αναφέρεται επίσης στις αιτιολογικές σκέψεις 78 και 79 της παρούσας απόφασης.
- (88) Δικαιούχοι της ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία μπορούσαν να είναι μόνο ΜΜΕ και, ως εκ τούτου, δεν ήταν υποχρεωμένοι να υποβάλουν το αντιπαράδειγμα. Επομένως, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το αν οι δικαιούχοι της μεμονωμένης ενίσχυσης υπέβαλαν το αντιπαράδειγμα που απαιτούνταν για να αποδειχθεί ο χαρακτήρας κινήτρου της εν λόγω ενίσχυσης ⁽²⁴⁾.

Χρονικό σημείο υποβολής των αιτήσεων

- (89) Σύμφωνα με το σημείο 66 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, μια ενίσχυση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά μόνο εάν οδηγεί στη μεταβολή της συμπεριφοράς μιας επιχείρησης και την ενθαρρύνει να αναλάβει πρόσθετες δραστηριότητες τις οποίες δεν θα αναλάμβανε χωρίς την ενίσχυση ή τις οποίες θα αναλάμβανε σε μικρότερο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο.
- (90) Σύμφωνα με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις δεν δημιουργούν κίνητρα για τους δικαιούχους στις περιπτώσεις που έργο ή δραστηριότητα έχει ήδη ξεκινήσει πριν από την αίτηση για ενίσχυση του δικαιούχου προς τις εθνικές αρχές.
- (91) Σύμφωνα με το σημείο 35 υποσημείο 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα» είναι είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγωγή εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δεσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμα.
- (92) Στην προκειμένη περίπτωση, η αίτηση ενίσχυσης έπρεπε να υποβληθεί μετά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, αλλά πριν από την καταβολή των ασφαλιστρών (αιτιολογική σκέψη 29 της παρούσας απόφασης).
- (93) Στην αιτιολογική σκέψη 62 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με το αν οι δικαιούχοι που έλαβαν μεμονωμένη ενίσχυση ως αποτέλεσμα του εσφαλμένου χαρακτηρισμού τους ως ΜΜΕ είχαν υποβάλει αντιπαράδειγμα.
- (94) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ όσον αφορά τη μεμονωμένη ενίσχυση «λόγω αμφιβολιών που σχετίζονταν με την υποβολή του αντιπαράδειγματος και τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων» ⁽²⁵⁾.

6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ

- (95) Η Τσεχία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, στο πλαίσιο του καθεστώτος, δεν είχε προκηρυχθεί πρόσκληση υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης. Επομένως, δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος πριν από την ημερομηνία υποβολής των παρατηρήσεων των τσεχικών αρχών στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας.
- (96) Η Τσεχία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, κατά τον συνήθη διοικητικό επακόλουθο έλεγχο, αρκετοί δικαιούχοι ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA) προσδιορίστηκαν ως μεγάλες επιχειρήσεις. Δεδομένου ότι την εποχή εκείνη δεν είχε θεσπιστεί νομική βάση για τις μεγάλες επιχειρήσεις και ότι το καθεστώς απαλλαγής κατά κατηγορία περιοριζόταν στις ΜΜΕ (αιτιολογική σκέψη 19), η Τσεχία έθεσε σε εφαρμογή διαδικασίες ανάκτησης όσον αφορά τους εν λόγω δικαιούχους. Η Τσεχία υπέβαλε κατάλογο των δικαιούχων τους οποίους αφορούσε η ανάκτηση.

⁽²³⁾ Αιτιολογικές σκέψεις 58 έως 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²⁴⁾ Αιτιολογική σκέψη 62 και αιτιολογική σκέψη 67 πρώτης περίπτωσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²⁵⁾ Αιτιολογική σκέψη 67 πρώτης περίπτωσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

- (97) Η Τσεχία υπέβαλε επίσης τον ακόλουθο κατάλογο άλλων ελεγχθέντων δικαιούχων σε σχέση με τους οποίους, σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, από τον εκ των υστέρων έλεγχο δεν διαπιστώθηκαν παρατυπίες: AGROPARKL s.r.o., Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách s.r.o., Zemědělský podnik Kvasicko, a.s., MEZILEŠÍ s.r.o., MORAVA-HOP s.r.o., AGRO Jesenice u Prahy a.s., ZEPOS a.s., AGROSERVIS 1. zemědělská a.s. Višňové, JAROS s.r.o., Zea a.s., ZEV Šarátice a.s., Agro družstvo Sebranice, PROVEM a.s. Havlíčkův Brod, Zemědělské družstvo Radiměř, Zemědělské družstvo Květná, Zemědělské družstvo Vendolí, Rostěnice a.s., Agria a.s., ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., Zemědělské družstvo Dolany, ČESKÁ VEJCE FARMS, s.r.o., DRUKO STŘÍŽOV s.r.o., FARMA VESELKA s.r.o., KLADRUBSKÁ a.s., Lužanská zemědělská a.s., Vlčnovská zemědělská a.s. και Zemědělská společnost Blšany s.r.o.
- (98) Όσον αφορά τις αμφιβολίες της Επιτροπής που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 62 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας (δηλαδή ότι ορισμένοι από τους δικαιούχους ενδέχεται να μην ενέπιπταν στον ορισμό των ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης), η Τσεχία υποστήριξε ότι οι εν λόγω δικαιούχοι δεν υπέβαλαν τα αντιπαραδείγματα. Η Τσεχία υποστήριξε ότι η ενίσχυση χορηγήθηκε μόνο σε ΜΜΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA) και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον ΚΑΚΓ. Ως εκ τούτου, το καθεστώς απαλλαγής κατά κατηγορία δεν προέβλεπε την προϋπόθεση υποβολής αντιπαραδείγματος.
- (99) Η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι, πέρα από τα διοικητικά σφάλματα που διαπιστώθηκαν (αιτιολογική σκέψη 96 της παρούσας απόφασης), δεν χορηγήθηκε ενίσχυση σε δικαιούχους οι οποίοι δεν ήταν επιλέξιμοι για ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία λόγω του μεγέθους τους. Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, η προϋπόθεση αυτή αξιολογούνταν πάντοτε υπό το πρίσμα των κανόνων που ορίζονται στο δεσμευτικό δίκαιο της Ένωσης, ιδίως στο παράρτημα Ι του ΚΑΚΓ.

6.1. Χαρακτηρισμός ορισμένων δικαιούχων ως ΜΜΕ

- (100) Οι τσεχικές αρχές αναφέρθηκαν ειδικά στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ σύμφωνα με το οποίο «Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη».
- (101) Οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι δεν προβλέπονται εξαιρέσεις από τον εν λόγω κανόνα και ότι η διάταξη αυτή έχει διατυπωθεί ως γενικός κανόνας που εφαρμόζεται αυτόματα εφόσον οι παραδοχές της έχουν κριθεί έγκυρες και αληθείς. Επισήμαναν επίσης ότι η μεταβολή της ιδιοκτησιακής δομής μιας επιχείρησης μετά από συγχώνευση ή εξαγορά οδηγεί συστηματικά στην υπέρβαση των εφαρμοστέων οριακών τιμών για τις ΜΜΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Τσεχία έκρινε παράλογη την αιτιολογική σκέψη 60 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, στην οποία η Επιτροπή έκρινε ότι η χορήγηση της ενίσχυσης στις επιχειρήσεις αυτές ήταν ασυμβίβαστη με την αρχή του χαρακτήρα κινήτρου.
- (102) Η Τσεχία θεωρεί ότι, εάν ο κανόνας που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ δεν επρόκειτο να εφαρμοστεί τυπολατρικά αλλά λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική πραγματικότητα, θα χρησιμοποιούνταν διαφορετική διατύπωση, π.χ. «Ο κανόνας δεν εφαρμόζεται όταν καθίσταται προφανές ότι η μεταβολή είναι μόνιμη». Μόνο τότε η οικονομική πραγματικότητα θα μπορούσε να αντικατοπτρίζεται και θα αντικατοπτριζόταν στην εφαρμογή του κανόνα, και αυτό θα γινόταν σε όλες τις περιπτώσεις και όχι μόνο σε περίπτωση συγχώνευσης ή εξαγοράς μιας εταιρείας, οι οποίες, αυτές καθεαυτές, δεν επηρεάζουν τον μη αναστρέψιμο χαρακτήρα της μεταβολής.
- (103) Κατά την άποψη των τσεχικών αρχών, η συνεκτίμηση μόνο της οικονομικής πραγματικότητας μπορεί να αποδειχθεί θεμελιωδώς παραπλανητική σε παρόμοιες περιπτώσεις. Στην πράξη, οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν συχνά απότομη αύξηση των ορίων των σχετικών με τον αριθμό απασχολούμενων ή των χρηματικών ορίων λόγω της επιτυχούς εμπορικής ή παραγωγικής πολιτικής τους, δηλαδή ακόμη και ελλείψει συγχώνευσης ή εξαγοράς, αύξηση η οποία μπορεί να είναι τόσο σημαντική ώστε να είναι προφανές ότι η διαδικασία είναι μη αναστρέψιμη. Ωστόσο, ακόμη και στις περιπτώσεις αυτές, ο κανόνας του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ εφαρμόζεται χωρίς να απαιτείται από τις εθνικές αρχές να επανεκτιμήσουν την οικονομική πραγματικότητα κάθε μεμονωμένης περίπτωσης κατά την εφαρμογή του κανόνα.
- (104) Από την άλλη πλευρά, μια συγχώνευση ή μια εξαγορά δεν μπορεί να ισοδυναμεί με μη αναστρέψιμη μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, αλλά μάλλον με διαδικασία διαφόρων διαρθρωτικών αλλαγών ή μετασχηματισμών ή με εξαγορά επιχειρήσεων για επενδυτικούς σκοπούς.

- (105) Η Τσεχία θεωρεί επίσης ότι ο κανόνας του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ αποτελεί σαφές, συναφές και αναλογικό κριτήριο που επιτρέπει εύλογες διακυμάνσεις των αριθμητικών στοιχείων και των κοινοποιήσεων που υποβάλλονται από μια επιχείρηση για μια ορισμένη περίοδο. Από κανένα στοιχείο του κανόνα αυτού δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή είχε την πρόθεση να αναθέσει στις εθνικές αρχές την εκτίμηση της οικονομικής πραγματικότητας σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Κατά την άποψη της Τσεχίας, ο ρόλος των εθνικών αρχών περιορίζεται στην εξέταση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια που ορίζονται σαφώς στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού. Η υποχρέωση αξιολόγησης των τιμών μονιμότητας (ή προσωρινότητας) που αναφέρουν οι επιχειρήσεις δεν θα συμβιβαζόταν με την απαίτηση της χρήσης σαφών και απλών κριτηρίων αξιολόγησης, δεδομένου ότι η εν λόγω αξιολόγηση θα απαιτούσε τη συνολική οικονομική αξιολόγηση κάθε μεμονωμένου αιτούντος. Αυτό θα αντέβαινε στον στόχο της Επιτροπής για απλούστευση της διοικητικής επιβάρυνσης και βελτίωση της διαφάνειας και της ασφάλειας δικαίου, καθώς και για διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων απαλλαγής κατά κατηγορία σε όλα τα κράτη μέλη.
- (106) Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ σε σχέση με τη νομολογία, η Τσεχία θεωρεί ότι, παρόλο που το περιεχόμενο ενός κανόνα δικαίου μπορεί να αποσαφηνιστεί μέσω ερμηνείας, η ερμηνεία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρερμηνεία νόμου του οποίου η έννοια είναι σαφής και κατανοητή. Μια τέτοια ενέργεια θα ενέχγε τον κίνδυνο να προκληθεί ανεπίτρεπτη έλλειψη ασφάλειας δικαίου στο πλαίσιο έννομων σχέσεων.
- (107) Η Τσεχία επισημαίνει ότι η νομολογία στην οποία παραπέμπει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 59 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας αφορά τις σχέσεις μεταξύ των λεγόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν το κριτήριο που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 3 και όχι του άρθρου 4 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ.
- (108) Σύμφωνα με την Τσεχία, το άρθρο 4 παράγραφος 1 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ προσδιορίζει τα σχετικά στοιχεία (όριο σχετικό με τον αριθμό απασχολούμενων και χρηματικό όριο) για τις επιχειρήσεις που πληρούν το κριτήριο της συνδεδεμένης επιχείρησης και, ως εκ τούτου, αντιπροσωπεύει το «δεύτερο στάδιο» της αξιολόγησης της ιδιότητας της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, καλύπτει διαφορετική κατάσταση και δεν εφαρμόζεται στην αξιολόγηση των σχέσεων μεταξύ επιχειρήσεων βάσει της νομολογίας στην οποία παραπέμπει η Επιτροπή στην οικεία απόφαση κίνησης της διαδικασίας.
- (109) Επιπροσθέτως, η Τσεχία υποστηρίζει ότι το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ αναλύει περαιτέρω το άρθρο 4 παράγραφος 1 του εν λόγω παραρτήματος όταν προβλέπει, όσον αφορά επιχείρηση που πληροί ήδη το κριτήριο της συνδεδεμένης επιχείρησης και για την οποία οι αρχές έλαβαν τα απαιτούμενα στοιχεία (αριθμός απασχολούμενων και χρηματικά ποσά σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού), αν η εν λόγω επιχείρηση πληροί ή δεν πληροί τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας για να χαρακτηριστεί ΜΜΕ. Επομένως, το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ αντιπροσωπεύει το τρίτο στάδιο της αξιολόγησης της ιδιότητας ΜΜΕ, όταν διατυπώνει τον κανόνα ότι η αλλαγή στα υποβληθέντα στοιχεία των επιχειρήσεων που πληρούν το κριτήριο της συνδεδεμένης επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 έως 4 του εν λόγω παραρτήματος δεν συνεπάγεται αυτομάτως την απώλεια ή την απόκτηση της ιδιότητας της ΜΜΕ.
- (110) Ως εκ τούτου, η Τσεχία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η νομολογία που παραθέτει η Επιτροπή δεν εφαρμόζεται στην υπό εξέταση υπόθεση, διότι δεν αφορά το «τρίτο στάδιο» της αξιολόγησης της ιδιότητας ΜΜΕ. Επίσης, κατά την άποψη της Τσεχίας, δεν προκύπτει από την καθιερωμένη πολιτική της Επιτροπής ούτε από τις προηγούμενες αποφάσεις των δικαστηρίων της Ένωσης ότι το άρθρο 4 παράγραφος 1 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις υπέρβασης των ορίων για τις ΜΜΕ λόγω συγχώνευσης ή εξαγοράς. Αντίθετα, στην απόφαση T-745/17 ⁽²⁶⁾, το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέληξε σαφώς στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής («ΓΚΑΚ») ⁽²⁷⁾ εφαρμόζεται ακόμη και σε περίπτωση συγχωνεύσεων και εξαγορών.
- (111) Τέλος, η Τσεχία υποστήριξε ότι, προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου για τους δικαιούχους των ενισχύσεων και τις χορηγούσες αρχές, από την 1η Αυγούστου 2018 εγκατέλειψε την προαναφερθείσα πρακτική εφαρμογής και, ενεργώντας σύμφωνα με τον Οδηγό χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ της Επιτροπής, δεν εφαρμόζει πλέον το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ στις επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα όρια για τις ΜΜΕ λόγω μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Ταυτόχρονα, η Τσεχία υποστηρίζει ότι η προηγούμενη εφαρμογή της δεν συνιστούσε παράβαση της εν λόγω διάταξης.

⁽²⁶⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Kerkosand κατά Επιτροπής, T-745/17, ECLI:EU:T:2020:400. Αιτιολογική σκέψη 66 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

6.2. Έναρξη των εργασιών και χρόνος υποβολής των αιτήσεων

- (112) Η Τσεχία υποστήριξε ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ως χρονικό σημείο έναρξης των εργασιών πρέπει να θεωρείται ο χρόνος καταβολής των ασφαλιστών και όχι ο χρόνος σύναψης της ασφαλιστικής σύμβασης, όπως προτείνει η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ⁽²⁸⁾.
- (113) Η Τσεχία εξήγησε ότι, σύμφωνα με τους εθνικούς της κανόνες, ως «έργο» ή «δραστηριότητα» νοείται η σύναψη ασφάλισης, της οποίας το ασφάλιστρο καταβάλλεται σε ετήσια βάση. Ως εκ τούτου, η επιχείρηση πρέπει να αποφασίζει κάθε χρόνο αν θα συνάψει την ετήσια ασφάλιση και η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί μόνο για ετήσια ασφάλιση και όχι για πολυετή περίοδο ασφάλισης.
- (114) Όσον αφορά τον καθορισμό του χρονικού σημείου έναρξης των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα, οι τσεχικές αρχές παραπέμπουν στην επικρατούσα επιχειρηματική πρακτική: οι γεωργικές επιχειρήσεις συνάπτουν ασφαλιστική σύμβαση με ρήτρα αυτόματης παράτασης. Η αυτόματη παράταση είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση μακροπρόθεσμης ασφαλιστικής κάλυψης. Στη συνέχεια, για να υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη για ένα δεδομένο έτος απαιτείται η καταβολή των ετήσιων ασφαλιστών. Εάν μια επιχείρηση δεν καταβάλει το ασφάλιστρο για το προσεχές έτος, χάνει την κάλυψή της για το εν λόγω έτος. Δεν απαιτούνται άλλες ενέργειες πέρα από την καταβολή του ετήσιου ασφαλιστρού.
- (115) Οι τσεχικές αρχές θεωρούν ότι, χωρίς την ενίσχυση, μια επιχείρηση που είναι ασφαλισμένη για ένα έτος δεν θα ήταν κατ' ανάγκη ασφαλισμένη για το επόμενο έτος. Πριν από την καταβολή των ασφαλιστών, μια επιχείρηση δεν αναλαμβάνει νομικά δεσμευτική υποχρέωση που θα καθιστούσε την ετήσια ασφάλιση μη αναστρέψιμη. Κάθε ετήσια ασφάλιση πρέπει να θεωρείται ως χωριστό έργο που απαιτεί νέα και ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων και δεν μπορεί να συναχθεί από την ύπαρξη πολυετούς σύμβασης ή ετήσιας ασφάλισης που καταβάλλεται για ένα έτος ότι μια επιχείρηση θα συνάψει την ίδια ασφάλιση για το επόμενο έτος.
- (116) Υπό αυτές τις συνθήκες, στόχος της ενίσχυσης είναι να δοθούν κίνητρα στις επιχειρήσεις να συνάψουν την ετήσια ασφάλιση. Ελλείψει δημόσιας στήριξης που να ενθαρρύνει τους γεωργούς να συνάπτουν ασφάλιση κάθε χρόνο, η ασφαλιστική κάλυψη των κινδύνων στον γεωργικό τομέα θα ήταν σημαντικά χαμηλότερη, δεδομένου του υψηλού κόστους των ασφαλιστών και των περιορισμένων οικονομικών πόρων που διατίθενται στον γεωργικό τομέα.
- (117) Επομένως, σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, στην προκειμένη περίπτωση η καταβολή των ετήσιων ασφαλιστών θα πρέπει να θεωρηθεί ως το χρονικό σημείο έναρξης των εργασιών.
- (118) Η πρακτική αυτή αντικατοπτρίζεται επίσης στο εθνικό νομικό πλαίσιο για την ασφάλιση. Το άρθρο 2804 του νόμου 89/2012 Sb. του αστικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει τα εξής: «Εάν ο ασφαλιστής αποστείλει στον ασφαλισμένο υπενθύμιση για την καταβολή ασφαλιστών και, μέσω της υπενθύμισης, τον ενημερώσει ότι η ασφάλιση θα λήξει εκτός εάν τα ασφάλιστρα καταβληθούν εντός πρόσθετης προθεσμίας τουλάχιστον ενός μηνός από την ημερομηνία παράδοσης της υπενθύμισης, η ασφάλιση λήγει μετά την παρέλευση της προθεσμίας εντός της οποίας δεν καταβλήθηκαν τα ασφάλιστρα.».
- (119) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν τη σημασία των πολυετών συμβάσεων. Εάν οι δικαιούχοι έπρεπε να καταγγείλουν τις υφιστάμενες ασφαλιστικές τους συμβάσεις πριν από την υπογραφή νέας ασφαλιστικής σύμβασης, θα ήταν υποχρεωμένοι να χάσουν την ασφαλιστική τους κάλυψη για ορισμένο χρονικό διάστημα. Αυτό θα είχε μια ανεπιθύμητη συνέπεια που θα αντέβαινε στους επιδιωκόμενους στόχους του καθεστώτος και θα ήταν απαράδεκτη από την άποψη της διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων. Οι τσεχικές αρχές θεωρούν ότι δεν είναι εύλογο να ζητείται από τους δικαιούχους να εκτεθούν στον κίνδυνο για καθαρά τυπολατρικούς λόγους.
- (120) Επιπλέον, οι ασφαλιστικές εταιρείες προσφέρουν ευρέως κίνητρα για τη σύναψη μακροπρόθεσμης ασφάλισης, όπως εκπτώσεις ασφαλιστών ή άλλες παροχές, με αποτέλεσμα να ενθαρρύνονται οι γεωργοί να συνάπτουν κάλυψη για ευρύτερο φάσμα κινδύνων.
- (121) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι δεν θα χορηγούνταν ενίσχυση σε δικαιούχο που είχε καταβάλει το ετήσιο ασφάλιστρο πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης.
- (122) Παρά τα ανωτέρω, οι τσεχικές αρχές παρατηρούν ότι η ίδια η προϋπόθεση που απαιτεί από τους δικαιούχους να υποβάλουν αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο δεν θα πρέπει να θεωρείται ως το απόλυτο κριτήριο για τη χορήγηση της ενίσχυσης. Αντίθετα, σύμφωνα με τη νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ενδέχεται να ανακύψουν περιστάσεις που θα δημιουργήσουν πραγματικό κίνητρο, ακόμη και αν η έναρξη των εργασιών για το έργο είναι προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης ενίσχυσης ⁽²⁹⁾. Ως εκ τούτου, οι τσεχικές αρχές υποστηρίζουν την άποψη ότι η απαίτηση δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με υπερβολική τυπολατρία.

⁽²⁸⁾ Αιτιολογική σκέψη 66 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽²⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2013 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-630/11 P, HGA srl. κ.λπ., C-631/11 P, Regione autonoma della Sardegna, C-632/11 P, Timsas srl. και C-633/11 P, Grand Hotel Abi d'Oru SpA, ECLI:EU:C:2013:387, σκέψεις 109-110.

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

7.1. 'Υπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

- (123) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, «[ε]νισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».
- (124) Κατά πάγια νομολογία, για τον χαρακτηρισμό εθνικού μέτρου ως «κρατικής ενίσχυσης», κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, απαιτείται να πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις. Πρώτον, πρέπει να υπάρχει παρέμβαση του κράτους ή παρέμβαση με κρατικούς πόρους. Δεύτερον, η παρέμβαση αυτή πρέπει να μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Τρίτον, πρέπει να παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ του αποδέκτη. Τέταρτον, η παρέμβαση πρέπει να νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ⁽³⁰⁾.
- (125) Στην αιτιολογική σκέψη 40 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ⁽³¹⁾, η Επιτροπή κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και ότι το καθεστώς συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου.
- (126) Το προκαταρκτικό αυτό συμπέρασμα δεν αμφισβητήθηκε στις παρατηρήσεις που υπέβαλε η Τσεχία. Επιπλέον, η ίδια η Τσεχία κοινοποίησε το καθεστώς ως κρατική ενίσχυση.
- (127) Το καθεστώς καταλογίζεται στο κράτος, καθώς βασίζεται στις νομικές πράξεις που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 11 και εφαρμόζεται από κρατική αρχή (αιτιολογική σκέψη 13). Η ενίσχυση θα καταβαλλόταν από τον κρατικό προϋπολογισμό, συνεπώς μέσω κρατικών πόρων (αιτιολογική σκέψη 12).
- (128) Το καθεστώς παρέχει πλεονέκτημα στους δικαιούχους του με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων (αιτιολογική σκέψη 14). Με τον τρόπο αυτόν, το καθεστώς απαλλάσσει τους εν λόγω δικαιούχους από δαπάνες τις οποίες θα έπρεπε να επωμιστούν υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς.
- (129) Το καθεστώς είναι επιλεκτικό, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις θα χορηγούνταν μόνο σε ορισμένες επιχειρήσεις, συγκεκριμένα σε μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής (αιτιολογική σκέψη 15). Άλλες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε συγκρίσιμη νομική και πραγματική κατάσταση δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση και, επομένως, δεν θα λάμβαναν το ίδιο πλεονέκτημα. Κατά γενικό κανόνα, οι ίδιοι οι οικονομικοί φορείς θα έπρεπε να καλύπτουν τις δαπάνες τους.
- (130) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι ενισχύσεις προς μια επιχείρηση φαίνεται ότι επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών όταν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε αγορά ανοιχτή στο ενδοενοσιακό εμπόριο. Οι δικαιούχοι των ενισχύσεων δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, όπου πραγματοποιείται ενδοενοσιακό εμπόριο. Επομένως, ο εν λόγω τομέας είναι ανοιχτός στον ανταγωνισμό σε ενοσιακό επίπεδο και, ως εκ τούτου, ευαίσθητος σε κάθε μέτρο που λαμβάνεται υπέρ της παραγωγής σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, το καθεστώς θα μπορούσε να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (131) Με βάση τα ανωτέρω, οι προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ πληρούνται. Ως εκ τούτου, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το καθεστώς συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου. Οι τσεχικές αρχές δεν αμφισβήτησαν αυτό το συμπέρασμα.
- (132) Δεδομένου ότι η ενίσχυση βασίζεται σε νόμο βάσει του οποίου, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω εκτελεστικά μέτρα (αιτιολογική σκέψη 11), θα μπορούσαν να χορηγηθούν μεμονωμένες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στον νόμο κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο ⁽³²⁾, η Επιτροπή θεωρεί ότι συνιστά καθεστώς ενισχύσεων κατά την έννοια του σημείου 35 υποσημείου 4 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014 και του σημείου 33 υποσημείου 13 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (133) Όσον αφορά τη μεμονωμένη ενίσχυση, η Επιτροπή θεωρεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των κοινών χαρακτηριστικών της με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν βάσει του καθεστώτος, οι εκτιμήσεις των αιτιολογικών σκέψεων 123 έως 130 ισχύουν *mutatis mutandis* για την εν λόγω μεμονωμένη ενίσχυση. Επομένως, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η μεμονωμένη ενίσχυση που ήδη χορηγήθηκε σε μεγάλες επιχειρήσεις συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

⁽³⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Νοεμβρίου 2024 στην υπόθεση C-588/22 P, Ryanair κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2024:935, σκέψη 100.

⁽³¹⁾ Αιτιολογική σκέψη 40 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽³²⁾ Βλ., συγκεκριμένα, τα τμήματα 2.2.3 και 2.2.4.

7.2. Συμβατότητα του καθεστώτος με την εσωτερική αγορά

7.2.1. Άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ και εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές

- (134) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
- (135) Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις, για να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, πρέπει i) να προωθούν την ανάπτυξη συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας ή ορισμένων περιοχών (θετική προϋπόθεση) και ii) να μην αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον (αρνητική προϋπόθεση).
- (136) Η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν πληρούνται οι δύο αυτές προϋποθέσεις με βάση τις εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές. Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συμβατότητα του καθεστώτος με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014, οι οποίες ήταν σε ισχύ κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2014 αντικαταστάθηκαν από τις κατευθυντήριες γραμμές του 2023, οι οποίες ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2023. Σύμφωνα με το σημείο 655 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές για όλα τα κοινοποιούμενα μέτρα ενίσχυσης για τα οποία καλείται να λάβει απόφαση μετά την 1η Ιανουαρίου 2023, ακόμη και στην περίπτωση κοινοποίησης της ενίσχυσης πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Κατά συνέπεια, στην παρούσα απόφαση η Επιτροπή αξιολογεί τη συμβατότητα του καθεστώτος με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του 2023.
- (137) Όσον αφορά τις ενισχύσεις που μπορούν να χορηγηθούν βάσει του καθεστώτος, εφαρμόζονται το μέρος I κεφάλαιο 3 [Αξιολόγηση της συμβατότητας σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ] και το μέρος II τμήμα 1.2.1.6 (Ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστών) των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.

7.2.2. Θετική προϋπόθεση: η ενίσχυση πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας ή ορισμένων οικονομικών περιοχών

7.2.2.1. Προώθηση οικονομικής δραστηριότητας

- (138) Σύμφωνα με το σημείο 43 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, το κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης της προσδιορισθείσας οικονομικής δραστηριότητας.
- (139) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το καθεστώς έχει σχεδιαστεί για να στηρίζει τους γεωργούς σε καταστάσεις κινδύνου και κρίσεων, ενθαρρύνοντάς τους να συνάπτουν ασφαλισία. Η ασφάλιση αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τον γεωργικό τομέα, ο οποίος είναι εκτεθειμένος στη συχνή εμφάνιση καταστάσεων κινδύνου και κρίσεων. Με τον τρόπο αυτόν, η ενίσχυση στηρίζει την πρωτογενή γεωργική παραγωγή (αιτιολογική σκέψη 9).
- (140) Σύμφωνα με το σημείο 44 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, τα κράτη μέλη πρέπει να περιγράφουν επίσης αν και με ποιον τρόπο η ενίσχυση θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΚΓΠ και, στο πλαίσιο της εν λόγω πολιτικής, των στόχων του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και να περιγράφουν ειδικότερα τα αναμενόμενα οφέλη της ενίσχυσης. Οι στόχοι του καθεστώτος συνάδουν με τον στόχο της ΚΓΠ για την προώθηση ενός έξυπνου, ανταγωνιστικού, ανθεκτικού και διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα που θα διασφαλίζει μακροπρόθεσμα την επισιτιστική ασφάλεια, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, καθώς και με τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του εν λόγω κανονισμού, συγκεκριμένα τη στήριξη του βιώσιμου εισοδήματος γεωργικής εκμετάλλευσης και της ανθεκτικότητας του γεωργικού τομέα καθώς και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (αιτιολογική σκέψη 36). Ως εκ τούτου, το σημείο 44 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 τηρείται.
- (141) Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις θα προωθήσουν μια οικονομική δραστηριότητα, υπό την έννοια ότι θα διευκολύνουν την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

7.2.2.2. Χαρακτήρας κινήτρου (χρόνος υποβολής της αίτησης)

- (142) Ο δεύτερος λόγος για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας αφορούσε την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση πρέπει να έχει χαρακτήρα κινήτρου, ιδίως σε σχέση με τον χρόνο υποβολής της αίτησης ενίσχυσης ⁽³³⁾. Η Επιτροπή είχε αμφιβολίες για το αν, στο πλαίσιο του καθεστώτος, οι αιτήσεις είχαν υποβληθεί πριν από την έναρξη των εργασιών (βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 94).
- (143) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014 και το σημείο 50 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, όταν το έργο ή η δραστηριότητα έχει ήδη ξεκινήσει προτού ο δικαιούχος υποβάλει την αίτηση ενίσχυσης στις εθνικές αρχές, η εν λόγω ενίσχυση δεν έχει χαρακτήρα κινήτρου για τον δικαιούχο.
- (144) Σύμφωνα με το σημείο 35 υποσημείο 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014 και το σημείο 33 υποσημείο 57 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα» είναι είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δέσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμα.
- (145) Οι τσεχικές αρχές απάντησαν στις αμφιβολίες αυτές παρέχοντας λεπτομερή επεξήγηση της διαδικασίας που σχετίζεται με τις ασφαλιστικές συμβάσεις (αιτιολογικές σκέψεις 113 έως 122).
- (146) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι για να έχει ένας δικαιούχος ασφαλιστική κάλυψη για ένα δεδομένο έτος πρέπει να καταβάλει τα ετήσια ασφάλιστρα. Εάν δεν καταβληθεί ετήσια πληρωμή που να καλύπτει το επόμενο έτος, η κάλυψη για το εν λόγω έτος καταπίπτει. Πριν από την καταβολή των ασφαλιστρών, η επιχείρηση δεν αναλαμβάνει τη νομικά δεσμευτική υποχρέωση που θα καθιστούσε την ετήσια ασφάλιση μη αναστρέψιμη.
- (147) Οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι, χωρίς ενίσχυση, επιχείρηση που είναι ασφαλισμένη για ένα έτος δεν είναι κατ' ανάγκη ασφαλισμένη για το επόμενο έτος. Ως εκ τούτου, κάθε ετήσια ασφάλιση πρέπει να θεωρείται χωριστό έργο. Από την ύπαρξη ετήσιας ασφάλισης κατά τη διάρκεια ενός έτους δεν μπορεί να συναχθεί ότι μια επιχείρηση θα διατηρήσει τη σύμβαση κατά το επόμενο έτος (αιτιολογική σκέψη 113).
- (148) Η Επιτροπή σημειώνει ότι η σύναψη της σύμβασης δεν επιβάλλει αυτομάτως την υποχρέωση καταβολής των ετήσιων ασφαλιστρών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, μετά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, οι γεωργοί δεν υποχρεούνται να καταβάλλουν ετήσια ασφάλιστρα και έχουν τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξουν να συνάψουν ή να μη συνάψουν την ασφαλιστική σύμβαση για ένα δεδομένο έτος είτε καταβάλλοντας το ασφάλιστρο είτε όχι. Υπό τις συνθήκες αυτές, το καθοριστικό χρονικό σημείο για την αξιολόγηση του χαρακτήρα κινήτρου της ενίσχυσης είναι πράγματι ο χρόνος καταβολής των ετήσιων ασφαλιστρών και όχι ο χρόνος σύναψης σύμβασης, η οποία έχει ρήτρα αυτόματης παράτασης (αιτιολογική σκέψη 112).
- (149) Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση παρέχει κίνητρο στους γεωργούς να συνάπτουν την ετήσια σύμβαση ασφάλισης, κάτι το οποίο δεν θα μπορούσαν να κάνουν χωρίς την ενίσχυση. Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι δεν θα χορηγούνταν ενίσχυση σε δικαιούχο που είχε καταβάλει το ετήσιο ασφάλιστρο πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης (αιτιολογική σκέψη 121).
- (150) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμφωνεί με τις τσεχικές αρχές ότι ως «έναρξη των εργασιών για έργο ή δραστηριότητα» πρέπει να θεωρηθεί ο χρόνος καταβολής των ετήσιων ασφαλιστρών και όχι ο χρόνος σύναψης της ασφαλιστικής σύμβασης.
- (151) Σύμφωνα με το σημείο 47 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, το καθεστώς έχει χαρακτήρα κινήτρου εάν μεταβάλλει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων και τις ενθαρρύνει να αναλάβουν πρόσθετες δραστηριότητες για την ανάπτυξη του τομέα, τις οποίες κανονικά δεν θα αναλάμβαναν χωρίς ενίσχυση ή τις οποίες θα αναλάμβαναν σε μικρότερο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο.
- (152) Σύμφωνα με το σημείο 48 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, τα μονομερή μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων χωρίς να συμβάλλουν κατά κανέναν τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση την τιμή, την ποσότητα, τη μονάδα παραγωγής ή τη μονάδα μέσων παραγωγής θεωρείται ότι συνιστούν ενισχύσεις λειτουργίας οι οποίες δεν συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Επιπλέον, εξαιτίας ακριβώς του χαρακτήρα τους, οι ενισχύσεις αυτές είναι πολύ πιθανό να παρακωλύσουν τη λειτουργία των μηχανισμών που διέπουν την οργάνωση της εσωτερικής αγοράς.

⁽³³⁾ Αιτιολογική σκέψη 67 δεύτερη περίπτωση της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

- (153) Σύμφωνα με το σημείο 50 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις δεν δημιουργούν κίνητρα για τους δικαιούχους στις περιπτώσεις στις οποίες οι εργασίες για το σχετικό έργο ή τη σχετική δραστηριότητα έχουν ήδη ξεκινήσει πριν από την αίτηση για ενίσχυση του δικαιούχου προς τις εθνικές αρχές.
- (154) Σύμφωνα με το σημείο 51 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, την περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων του τόπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτείται για την υλοποίηση, καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες. Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 52 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να περιγράφουν στην αίτηση ποια θα ήταν η κατάσταση χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης, ως αντιπαράδειγμα ή εναλλακτικό έργο ή δραστηριότητα, και να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη του αντιπαράδειγματος που περιγράφεται στο έντυπο της αίτησης. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για δήμους που αποτελούν αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό κάτω των 10 εκατ. EUR και λιγότερους από 5 000 κατοίκους. Σύμφωνα με το σημείο 53 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, κατά την παραλαβή της αίτησης, η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαράδειγματος και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου. Ένα αντιπαράδειγμα είναι αξιόπιστο εάν είναι αληθινό και σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο λήψης από τον δικαιούχο της απόφασης σχετικά με το οικείο έργο ή την οικεία δραστηριότητα.
- (155) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το αν η εθνική νομική βάση ήταν σύμφωνη με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, το οποίο είναι πανομοιότυπο με το σημείο 50 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023. Όπως συνάγεται στην αιτιολογική σκέψη 150, η Επιτροπή θεωρεί ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ο χρόνος έναρξης των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα είναι ο χρόνος καταβολής των ετήσιων ασφαλιστρώ.
- (156) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι το καθεστώς θέτει ως προϋπόθεση την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους της ενίσχυσης πριν από την έναρξη του έργου ή της δραστηριότητας (αιτιολογικές σκέψεις 29 και 150). Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων του τόπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτείται για την υλοποίηση, καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες (αιτιολογική σκέψη 30). Οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει επίσης να υποβάλλουν το αντιπαράδειγμα ή εναλλακτικό έργο ή δραστηριότητα και να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξή τους (αιτιολογική σκέψη 31).
- (157) Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται για την κάλυψη του κόστους των ασφαλιστρώ (αιτιολογική σκέψη 21). Επομένως, δεν θα επιδοτούσε το κόστος μιας δραστηριότητας με το οποίο θα επιβαρυνόταν ούτως ή άλλως η επιχείρηση, θα αντιστάθμιζε τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας και δεν θα είχε ως στόχο να βελτιώσει απλώς την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων.
- (158) Σ' αυτή τη βάση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς έχει χαρακτήρα κινήτρου.

7.2.2.3. Μη παραβίαση των σχετικών διατάξεων και γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης

- (159) Σύμφωνα με το σημείο 61 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης ή οι όροι που το συνοδεύουν, συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησης όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου κρατικής ενίσχυσης, ή η δραστηριότητα που χρηματοδοτεί έχουν ως αποτέλεσμα παραβίαση της σχετικής ενωσιακής νομοθεσίας, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά.
- (160) Οι όροι του καθεστώτος καθορίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η προτεινόμενη ενίσχυση ή οι όροι που τη συνοδεύουν θα είχαν ως αποτέλεσμα παραβίαση των σχετικών διατάξεων και γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σημείο 61 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 τηρείται.
- (161) Σύμφωνα με το σημείο 62 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει κρατικές ενισχύσεις οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τις διατάξεις που διέπουν την κοινή οργάνωση αγοράς ή οι οποίες θα παρακώλυαν την ομαλή λειτουργία της κοινής οργάνωσης. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η προτεινόμενη κρατική ενίσχυση δεν συμβιβαζόταν με τις διατάξεις που διέπουν την κοινή οργάνωση αγοράς ή ότι θα παρακώλυε την ομαλή λειτουργία.
- (162) Σύμφωνα με το σημείο 63 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι κρατικές ενισχύσεις δεν μπορούν να κηρυχθούν συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά στις περιπτώσεις στις οποίες η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται στην υποχρέωση της δικαιούχου επιχείρησης να χρησιμοποιεί εθνικά προϊόντα ή υπηρεσίες. Το καθεστώς δεν προβλέπει τέτοια υποχρέωση.

- (163) Σύμφωνα με το σημείο 64 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει ενισχύσεις για εξαγωγικές δραστηριότητες προς τρίτες χώρες ή κράτη μέλη όταν συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, ενισχύσεις που εξαρτώνται από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων προϊόντων ή ενισχύσεις για τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή για την κάλυψη άλλων δαπανών που συνδέονται με εξαγωγικές δραστηριότητες. Το καθεστώς δεν προβλέπει τέτοιου είδους ενισχύσεις.

7.2.2.4. Συμπέρασμα

- (164) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς θα προωθούσε την ανάπτυξη της δραστηριότητας πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

7.2.3. *Αρνητική προϋπόθεση: η ενίσχυση δεν πρέπει να αλλοιώνει αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται προς το κοινό συμφέρον*

- (165) Σύμφωνα με το σημείο 67 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, όλα τα μέτρα ενίσχυσης προκαλούν, από τη φύση τους, στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, για να διαπιστωθεί αν οι στρεβλωτικές επιπτώσεις της ενίσχυσης περιορίζονται στο ελάχιστο, η Επιτροπή ελέγχει αν η ενίσχυση είναι αναγκαία, κατάλληλη, αναλογική και διαφανής.
- (166) Σύμφωνα με το σημείο 68 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή αξιολογεί στη συνέχεια τις στρεβλωτικές επιπτώσεις της εν λόγω ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στους όρους των συναλλαγών. Η Επιτροπή σταθμίζει ακολουθώντας τις θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης έναντι των αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές. Όταν οι θετικές επιπτώσεις υπερσκελίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις, η Επιτροπή κηρύσσει την ενίσχυση συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά.

7.2.3.1. Ανάγκη κρατικής παρέμβασης

- (167) Σύμφωνα με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να επιτύχουν στόχο κοινού ενδιαφέροντος εάν στοχεύουν στη διόρθωση αδυναμιών της αγοράς.
- (168) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το καθεστώς αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ασφάλειας για τις γεωργικές επιχειρήσεις έναντι απρόβλεπτων ζημιών, καθιστώντας ευρέως διαθέσιμη την ασφαλιστική κάλυψη σε ολόκληρο τον γεωργικό τομέα. Ως εκ τούτου, το καθεστώς έχει ως στόχο να παρακινήσει τους γεωργούς να συνάψουν την ασφαλιστική σύμβαση για την καλύτερη διαχείριση των κινδύνων και των καταστάσεων κρίσης που ενδέχεται να προκύψουν.
- (169) Στη βάση αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι με την κρατική παρέμβαση η ασφάλιση θα καθίστατο ευρέως διαθέσιμη στον γεωργικό τομέα, ο οποίος διαφορετικά θα μπορούσε να βρεθεί αντιμέτωπος με υψηλές τιμές ασφάλισης. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι τηρείται το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (170) Σύμφωνα με το σημείο 71 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά δεν μπορεί να επιτύχει τους αναμενόμενους στόχους χωρίς κρατική παρέμβαση όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης τα οποία πληρούν τους ειδικούς όρους που αναφέρονται στο μέρος II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το καθεστώς πληροί τις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στο μέρος II τμήμα 1.2.1.6 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 (αιτιολογικές σκέψεις 197 έως 206). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σημείο 71 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι αναγκαία η κρατική παρέμβαση.

7.2.3.2. Κατάλληλότητα της ενίσχυσης

- (171) Σύμφωνα με το σημείο 72 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης πρέπει να αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την αντιμετώπιση του εκάστοτε στόχου πολιτικής. Το κράτος μέλος πρέπει να καταδείξει ότι η ενίσχυση και ο σχεδιασμός της είναι κατάλληλα για την επίτευξη του στόχου του μέτρου στο οποίο στοχεύει η ενίσχυση.
- (172) Στόχος του καθεστώτος είναι να στηρίξει τους γεωργούς για την ασφάλιση των δραστηριοτήτων τους έναντι απρόβλεπτων καταστάσεων κινδύνου και κρίσεων, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς συμβάλλει στη συνολική ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα του γεωργικού τομέα. Επομένως, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων πολιτικής

- (173) Όπως προβλέπεται στο σημείο 73 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας, οι οποίες πληρούν τους ειδικούς όρους που προβλέπονται στο σχετικό τμήμα του μέρους II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, αποτελούν κατάλληλο μέσο άσκησης πολιτικής.
- (174) Το καθεστώς πληροί τις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στο μέρος II τμήμα 1.2.1.6 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 (αιτιολογικές σκέψεις 197 έως 206). Ως εκ τούτου, αποτελεί κατάλληλο μέσο πολιτικής.
- (175) Το σημείο 74 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 δεν έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση δεν συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου της Τσεχίας για την ΚΓΠ (αιτιολογική σκέψη 36).

Καταλληλότητα έναντι εναλλακτικών μέσων ενισχύσεων

- (176) Σύμφωνα με το σημείο 75 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται υπό διάφορες μορφές. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση χορηγείται υπό τη μορφή που έχει τις λιγότερες πιθανότητες να στρεβλώσει τις συναλλαγές και τον ανταγωνισμό.
- (177) Σύμφωνα με το σημείο 76 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, όταν προβλέπεται συγκεκριμένη μορφή για τα μέτρα ενίσχυσης που περιγράφονται στο μέρος II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η μορφή αυτή θεωρείται κατάλληλο μέσο ενίσχυσης για τους σκοπούς των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών. Οι εφαρμοστέοι κανόνες είναι εκείνοι του μέρους II τμήμα 1.2.1.6 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, το οποίο δεν προβλέπει συγκεκριμένη μορφή ενίσχυσης.
- (178) Στο πλαίσιο του καθεστώτος, η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί σε γεωργούς ως άμεση επιχορήγηση (αιτιολογική σκέψη 14), την οποία οι τσεχικές αρχές θεωρούν ως την καταλληλότερη μορφή για τη στήριξη του κόστους των ασφαλιστών.
- (179) Σκοπός του καθεστώτος είναι η αποζημίωση των γεωργών για το κόστος των ασφαλιστών. Η Επιτροπή συμφωνεί ότι οι άμεσες επιχορηγήσεις είναι η καταλληλότερη μορφή όταν η ενίσχυση έχει αντισταθμιστικό σκοπό. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς πληροί τις διατάξεις του σημείου 76 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.

7.2.3.3. Αναλογικότητα της ενίσχυσης

- (180) Σύμφωνα με το σημείο 83 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η ενίσχυση θεωρείται ότι είναι αναλογική εάν το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο περιορίζεται στα ελάχιστα αναγκαία για την άσκηση της ενισχυόμενης δραστηριότητας. Σύμφωνα με το σημείο 84 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, για να είναι αναλογική η ενίσχυση, το ποσό της ενίσχυσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις επιλέξιμες δαπάνες, με ορισμένες εξαιρέσεις. Σύμφωνα με το σημείο 85 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, για την εξασφάλιση προβλεψιμότητας και ισότιμων όρων ανταγωνισμού, η Επιτροπή εφαρμόζει μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης.
- (181) Σύμφωνα με το σημείο 86 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, εάν υπολογίζονται σωστά οι επιλέξιμες δαπάνες και τηρούνται οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης που αναφέρονται στο μέρος II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, θεωρείται ότι πληρούνται το κριτήριο της αναλογικότητας.
- (182) Σύμφωνα με το σημείο 87 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης και το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να υπολογίζονται από τη χορηγούσα αρχή κατά τη χορήγηση της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να τεκμηριώνονται με σαφή, συγκεκριμένα και επικαιροποιημένα αποδεικτικά έγγραφα. Ο υπολογισμός της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών πρέπει να γίνεται με βάση τα ποσά πριν από την αφαίρεση των φόρων ή των λοιπών επιβαρύνσεων. Ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ.
- (183) Οι ενισχύσεις που θα χορηγούνταν βάσει του καθεστώτος δεν θα υπερβαίνουν το 65 % των επιλέξιμων δαπανών (αιτιολογικές σκέψεις 22 και 25). Αυτή η ένταση ενίσχυσης είναι σύμφωνη με τη μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση ενίσχυσης για τις ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστών, όπως ορίζεται στο σημείο 411 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (184) Οι επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνουν τον ΦΠΑ (αιτιολογική σκέψη 34).
- (185) Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι επιλέξιμες δαπάνες θα υπολογίζονταν ορθά από τη χορηγούσα αρχή κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (αιτιολογική σκέψη 33).

- (186) Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση είναι αναλογική.

7.2.3.4. Σώρευση ενισχύσεων

- (187) Σύμφωνα με το σημείο 103 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται ταυτόχρονα βάσει πολλών καθεστώτων ή να σωρευούνται με *ad hoc* ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης για μια δραστηριότητα ή ένα έργο δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια της ενίσχυσης που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 2023.
- (188) Σύμφωνα με το σημείο 104 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω ενισχύσεις αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνο εάν η εν λόγω σώρευση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του προβλεπόμενου από τις κατευθυντήριες γραμμές του 2023 ανώτατου ορίου έντασης ενίσχυσης ή ποσού ενίσχυσης που ισχύει για τον συγκεκριμένο τύπο ενίσχυσης.
- (189) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος δεν μπορούν να σωρευθούν με ενισχύσεις από άλλες τοπικές, περιφερειακές ή εθνικές πηγές ή κονδύλια της Ένωσης ή με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ή με ενισχύσεις *ad hoc* που καλύπτουν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (αιτιολογική σκέψη 32).

7.2.3.5. Διαφάνεια

- (190) Σύμφωνα με το σημείο 112 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν τη δημοσίευση, στην εφαρμογή Transparency Award Module της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή σε εμπεριστατωμένο ιστότοπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, των πληροφοριών που απαριθμούνται στο εν λόγω σημείο.
- (191) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι προϋποθέσεις διαφάνειας πληρούνταν. Δεσμεύτηκαν να δημοσιεύσουν, στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Transparency Award Module, το πλήρες κείμενο του καθεστώτος και τις διατάξεις εφαρμογής του ή τη νομική βάση του, την ταυτότητα της χορηγούσας αρχής και την ταυτότητα των δικαιούχων που θα λάμβαναν μεμονωμένη ενίσχυση άνω των 60 000 EUR (αιτιολογική σκέψη 37). Οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να τροποποιήσουν το καθεστώς προκειμένου να είναι σύμφωνο με τους νέους κανόνες, οι οποίοι άρχισαν να ισχύουν την 1η Ιανουαρίου 2023. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, το κατώτατο όριο για τις μεμονωμένες ενισχύσεις που πρέπει να δημοσιεύονται μειώθηκε στα 10 000 EUR. Με βάση τη δέσμευση των τσεχικών αρχών να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τσεχικές αρχές διασφαλίζουν την τήρηση των απαιτήσεων διαφάνειας σχετικά με τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων, όπως ορίζονται στο σημείο 112 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (192) Σύμφωνα με το σημείο 114 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιεύονται μετά την έκδοση της απόφασης χορήγησης της ενίσχυσης, να φυλάσσονται επί τουλάχιστον 10 έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς. Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι οι απαιτήσεις αυτές πληρούνταν (αιτιολογική σκέψη 37).

7.2.3.6. Αποφυγή δυσμενών αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

- (193) Σύμφωνα με το σημείο 117 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή εντοπίζει την αγορά ή τις αγορές που επηρεάζονται από την ενίσχυση, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται από το κράτος μέλος για τις εν λόγω αγορές, δηλαδή τις αγορές που επηρεάζονται από τη μεταβολή στη συμπεριφορά του δικαιούχου της ενίσχυσης. Κατά την εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων του μέτρου ενίσχυσης, η Επιτροπή εστιάζει την ανάλυσή της σχετικά με τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στον αντίκτυπο που προβλέπεται να έχει η ενίσχυση στους τομείς της γεωργίας και της δασοκομίας και στις αγροτικές περιοχές όσον αφορά τον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην οικεία ή στις οικείες αγορές προϊόντων.
- (194) Σύμφωνα με το σημείο 118 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, εάν η ενίσχυση είναι άρτια στοχοθετημένη, αναλογική και περιορισμένη στο καθαρό πρόσθετο κόστος, ο αρνητικός αντίκτυπος αμβλύνεται και ο κίνδυνος δυσμενούς στρέβλωσης του ανταγωνισμού είναι πιο περιορισμένος. Επιπλέον, η Επιτροπή καθορίζει τις μέγιστες εντάσεις των ενισχύσεων ή τα μέγιστα ποσά των ενισχύσεων. Κύριος σκοπός είναι η αποφυγή της χρήσης κρατικών ενισχύσεων για δραστηριότητες στις οποίες η αναλογία μεταξύ του ποσού της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών πρέπει να θεωρείται πολύ υψηλή και εξαιρετικά πιθανό να οδηγήσει σε στρεβλώσεις. Κατά γενικό κανόνα, όσο μεγαλύτερη είναι η έκταση του θετικού αντικτύπου στον οποίο ενδέχεται να συντελέσει η ενισχυόμενη δραστηριότητα και όσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη για χορήγηση ενίσχυσης τόσο υψηλότερο είναι το ανώτατο όριο της έντασης της ενίσχυσης.
- (195) Στην προκειμένη περίπτωση, οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος μπορούν να χορηγούνται για την κάλυψη του κόστους των ασφαλιστών (αιτιολογική σκέψη 21). Σύμφωνα με το σημείο 118 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο αρνητικός αντίκτυπος της εν λόγω ενίσχυσης είναι περιορισμένος, διότι η ενίσχυση είναι άρτια στοχοθετημένη για την επίτευξη των στόχων της (αιτιολογική σκέψη 172) και αναλογική (αιτιολογική σκέψη 186).

- (196) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς δεν οδήγησε σε αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών.

7.2.3.7. Ειδικές προϋποθέσεις του μέρους II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023

- (197) Στην προκειμένη περίπτωση, εφαρμόζεται το τμήμα 1.2.1.6 (Ενισχύσεις για την καταβολή ασφαλιστρών) του μέρους II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (198) Σύμφωνα με το σημείο 403 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, το μέρος II τμήμα 1.2.1.6 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 αφορά τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται, δεδομένου ότι επιλέξιμες είναι μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής (αιτιολογική σκέψη 15).
- (199) Σύμφωνα με το σημείο 404 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι ενισχύσεις δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ασφαλιστικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, η ενίσχυση δεν πρέπει να περιορίζεται σε ασφαλιστική κάλυψη παρεχόμενη από μία μόνο ασφαλιστική επιχείρηση ή από έναν όμιλο επιχειρήσεων, ούτε να εξαρτάται από τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης με επιχείρηση εγκατεστημένη στο οικείο κράτος μέλος. Το καθεστώς πληροί τις προϋποθέσεις αυτές (αιτιολογική σκέψη 27).
- (200) Το καθεστώς δεν περιλαμβάνει ανασφάλιση και, ως εκ τούτου, το σημείο 405 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 δεν εφαρμόζεται.
- (201) Σύμφωνα με το σημείο 406 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την καταβολή ασφαλιστρών για την ασφάλιση έναντι ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή έκτακτα γεγονότα, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα που μπορούν να εξομοιωθούν με θεομηνία, ασθένειες των ζώων, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και χωροκατακτητικά ξένα είδη, την απομάκρυνση και καταστροφή νεκρών ζώων και έναντι ζημιών που προκαλούνται από προστατευόμενα ζώα, όπως αναφέρεται στα τμήματα 1.2.1.1 έως 1.2.1.5 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, καθώς και από λοιπά δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, ή έναντι ζημιών που προκαλούνται από περιβαλλοντικά συμβάντα.
- (202) Ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος μπορούν να χορηγούνται για την καταβολή ασφαλιστρών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και ασθένειες των ζώων (αιτιολογικές σκέψεις 1 και 20). Επομένως, το καθεστώς είναι σύμφωνο με το σημείο 406 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (203) Σύμφωνα με το σημείο 407 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η ασφάλιση μπορεί να αντισταθμίζει μόνο το κόστος για την αποκατάσταση των ζημιών που αναφέρονται στο σημείο 406 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 και δεν προϋποθέτει ούτε προσδιορίζει τον τύπο ή την ποσότητα της μελλοντικής παραγωγής. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται (αιτιολογική σκέψη 26).
- (204) Το καθεστώς δεν καλύπτει ασφάλιστρα για ασφάλιση έναντι ζημιών που προκαλούνται από περιβαλλοντικά συμβάντα. Ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζονται τα σημεία 408 και 409 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.
- (205) Σύμφωνα με το σημείο 411 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 70 % του κόστους των ασφαλιστρών. Όσον αφορά την ενίσχυση για την απομάκρυνση και καταστροφή των νεκρών ζώων, η ένταση της ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 100 % του κόστους των ασφαλιστρών όσον αφορά τα ασφάλιστρα για την απομάκρυνση των νεκρών ζώων και το 75 % του κόστους των ασφαλιστρών όσον αφορά τα ασφάλιστρα για την καταστροφή των εν λόγω νεκρών ζώων.
- (206) Οι ενισχύσεις στο πλαίσιο αυτού του καθεστώτος μπορούν να χορηγούνται για την κάλυψη έως 65 % των επιλέξιμων δαπανών (αιτιολογικές σκέψεις 22 και 25). Επομένως, τηρείται η μέγιστη επιτρεπόμενη ένταση της ενίσχυσης, όπως καθορίζεται στο σημείο 411 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.

7.2.3.8. Στάθμιση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης

- (207) Σύμφωνα με το σημείο 134 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, η Επιτροπή εξετάζει αν οι θετικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης υπερισχύουν έναντι των προσδιορισθέντων αρνητικών επιπτώσεων στους όρους του ανταγωνισμού και των συναλλαγών. Η Επιτροπή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το μέτρο ενίσχυσης συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά, μόνο εάν οι θετικές επιπτώσεις αντισταθμίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις.

- (208) Σύμφωνα με το σημείο 136 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων της ενίσχυσης, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της ενίσχυσης στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων της ΚΓΠ που καθορίζονται στα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, οι οποίοι αποσκοπούν στην προώθηση ενός έξυπνου, ανταγωνιστικού, ανθεκτικού και διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα, στη στήριξη και ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, και της δράσης για το κλίμα, στη συμβολή στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης, καθώς και στην ενίσχυση του κοινωνικοοικονομικού ιστού των αγροτικών περιοχών.
- (209) Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 137 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, καταρχήν, λόγω των θετικών της επιπτώσεων στην ανάπτυξη του τομέα, η Επιτροπή θεωρεί ότι, όταν μια ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις και δεν υπερβαίνει την εκάστοτε μέγιστη ένταση ενίσχυσης ή το μέγιστο ποσό ενίσχυσης, όπως ορίζεται στα σχετικά τμήματα του μέρους II των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, τότε ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.
- (210) Το καθεστώς πληροί τις απαιτήσεις του μέρους II τμήμα 1.2.1.6 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023 (αιτιολογικές σκέψεις 197 έως 206), συμπεριλαμβανομένης της σχετικής μέγιστης έντασης ενίσχυσης (αιτιολογική σκέψη 206).
- (211) Επιπλέον, οι επιδιωκόμενοι στόχοι συνάδουν με τους γενικούς και ειδικούς στόχους που καθορίζονται στα άρθρα 5 και 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, οι οποίοι αποσκοπούν στην προώθηση ενός έξυπνου, ανταγωνιστικού, ανθεκτικού και διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα που διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια και στη στήριξη και ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και στη συμβολή στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης (αιτιολογική σκέψη 36).
- (212) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο θετικός αντίκτυπος του καθεστώτος αντισταθμίζει τις αρνητικές επιπτώσεις του όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

7.2.4. Συμπέρασμα όσον αφορά τη συμβατότητα του καθεστώτος

- (213) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας και δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το καθεστώς συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, όπως ερμηνεύεται από τις σχετικές διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών του 2023.

7.3. Νομιμότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης

- (214) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή παρέπεμψε στις πληροφορίες για την αγορά που συγκεντρώθηκαν κατά την προκαταρκτική εξέταση του καθεστώτος, από τις οποίες προέκυπτε ότι είχαν ήδη χορηγηθεί ενισχύσεις σε ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις για την καταβολή ασφαλιστών για την κάλυψη ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή ασθένειες των ζώων στις καλλιέργειες και στο ζωικό κεφάλαιο, αντίστοιχα. Από την προκαταρκτική εξέταση προέκυψε ότι η χορηγούσα αρχή είχε πράγματι χαρακτηρίσει εσφαλμένα ορισμένους δικαιούχους ως ΜΜΕ κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης⁽³⁴⁾. Κατά συνέπεια, είχε εσφαλμένα χορηγήσει στις εν λόγω επιχειρήσεις ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA), το οποίο περιριζόταν στις ΜΜΕ.
- (215) Όσον αφορά τον εν λόγω χαρακτηρισμό των επιχειρήσεων ως ΜΜΕ, οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 100 έως 110.
- (216) Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξετάζει τις παρατηρήσεις της Τσεχίας σχετικά με την ερμηνεία της έννοιας των ΜΜΕ και αξιολογεί τη νομιμότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης.

7.3.1. Όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας των ΜΜΕ

- (217) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διαφώνησε με την αξιολόγηση της χορηγούσας αρχής, κρίνοντας ότι είχε πραγματοποιηθεί για καθαρά τυπικούς λόγους, δηλαδή είχε ελεγχθεί αποκλειστικά η τυπική εκπλήρωση των κριτηρίων για τον ορισμό μιας ΜΜΕ, χωρίς να ληφθούν υπόψη η οικονομική πραγματικότητα και οι αρχές της νομολογίας που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 58 έως 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽³⁴⁾ Αιτιολογική σκέψη 57 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

- (218) Η εκτίμηση που εξέδωσε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας βασίστηκε στην εκ μέρους της ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η ερμηνεία της βασίστηκε στη νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης με γνώμονα την αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας.
- (219) Οι τσεχικές αρχές, στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν, κατέστησαν σαφές ότι, κατά την εφαρμογή και την εκ των υστέρων διοικητική επαλήθευση του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία, δεν θεώρησαν ως μεγάλες επιχειρήσεις τους δικαιούχους που είχαν εξελιχθεί σε μεγάλες επιχειρήσεις μετά από συγχώνευση ή εξαγορά που είχε πραγματοποιηθεί λιγότερο από δύο έτη πριν από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Οι τσεχικές αρχές θεώρησαν τους εν λόγω δικαιούχους ως ΜΜΕ για τα δύο διαδοχικά οικονομικά έτη τα οποία ακολούθησαν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και τους χορήγησαν ενίσχυση βάσει του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA) (αιτιολογικές σκέψεις 100 έως 110).
- (220) Όσον αφορά τα επιχειρήματα που προέβαλε η Τσεχία σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ (αιτιολογικές σκέψεις 98 έως 111), η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη θέση της όπως εξηγείται λεπτομερώς στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ⁽³⁵⁾.
- (221) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το σημείο 35 υποσημείο 14 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014 και το σημείο 33 υποσημείο 36 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα I του ΚΑΚΓ.
- (222) Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 39 του ΚΑΚΓ, ο βασικός λόγος εξαίρεσης των ΜΜΕ από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ είναι ότι «[ο]ι ΜΜΕ συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία απασχόλησης και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και κινητήριας δύναμης της οικονομίας. Ωστόσο, η ανάπτυξή τους ενδέχεται να περιορίζεται από αδυναμίες της αγοράς, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες. Οι ΜΜΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια, λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και λόγω των περιορισμένων διασφαλίσεων που μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν οι ΜΜΕ. Οι περιορισμένοι πόροι τους μπορεί επίσης να περιορίζουν την πρόσβασή τους στην πληροφόρηση, κυρίως όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνητικές αγορές. Συνεπώς, για την προώθηση της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαλλάσσει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων υπέρ των ΜΜΕ από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.».
- (223) Στην αιτιολογική σκέψη 40 του ΚΑΚΓ εξηγείται ότι ο ορισμός των ΜΜΕ που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού βασίζεται στον ορισμό που παρέχεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής ⁽³⁶⁾, προκειμένου να εξαιρεθούν οι διαφορές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διευκολυνθεί ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων ενωσιακών και εθνικών πρωτοβουλιών που αφορούν τις ΜΜΕ, καθώς και για λόγους διοικητικής σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου.
- (224) Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, η κατηγορία των ΜΜΕ αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. EUR και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. EUR.
- (225) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

⁽³⁵⁾ Αιτιολογικές σκέψεις 53 έως 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽³⁶⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (226) Τα δικαστήρια της Ένωσης επιβεβαίωσαν στη νομολογία τους ότι ο ορισμός της ΜΜΕ πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά, καθώς τα πλεονεκτήματα που παρέχει η ιδιότητα ΜΜΕ συνιστούν ως επί το πλείστον (ιδίως στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων) εξαιρέσεις από γενικούς κανόνες ⁽³⁷⁾. Είναι αναγκαίο να αποκλειστούν από αυτόν τον ορισμό των ΜΜΕ οι όμιλοι επιχειρήσεων των οποίων η οικονομική ισχύς υπερβαίνει εκείνη μιας ΜΜΕ με τη στενή έννοια του όρου, ακόμα και αν πληρούν από τυπική άποψη τα κριτήρια που καθορίζονται στον ορισμό των ΜΜΕ ⁽³⁸⁾. Σύμφωνα με τη νομολογία, πρέπει επίσης να λαμβάνεται μέριμνα ώστε ο ορισμός των ΜΜΕ να μην καταστρατηγείται για καθαρά τυπικούς λόγους ⁽³⁹⁾.
- (227) Τα δικαστήρια της Ένωσης επιβεβαίωσαν επίσης ότι μόνο οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν τα τυπικά μειονεκτήματα των ΜΜΕ θα πρέπει να δικαιούνται τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από το καθεστώς αυτό ⁽⁴⁰⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι εάν μια επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει τα τυπικά μειονεκτήματα μιας ΜΜΕ, μια τέτοια οντότητα δεν θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως ΜΜΕ.
- (228) Το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 91 της απόφασής του στην υπόθεση T-745/17, στην οποία παρέπεμψαν οι τσεχικές αρχές στις παρατηρήσεις τους (αιτιολογική σκέψη 110), έκρινε κατ' ουσίαν ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν μια επιχείρηση που βρίσκεται κάτω από τα όρια για τις ΜΜΕ που προβλέπονται στο άρθρο 2 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης θα μπορούσε να θεωρηθεί ΜΜΕ παρά το γεγονός ότι συνδεόταν με μεγάλη επιχείρηση κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών.
- (229) Η κατάσταση στην υπό κρίση υπόθεση είναι αντίστροφη από αυτήν της υπόθεσης T-745/17. Κατά τον χρόνο χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης, οι δικαιούχοι υπερέβαιναν τα όρια για τις ΜΜΕ που καθορίζονται στο άρθρο 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ. Η υπέρβαση των ορίων για τις ΜΜΕ οφειλόταν στη μόνιμη μεταβολή της ιδιοκτησιακής δομής τους, η οποία επήλθε κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους που προηγήθηκε της χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης. Η ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του κανονισμού ΚΑΚΓ που υπέβαλαν οι τσεχικές αρχές, σύμφωνα με την οποία οι εν λόγω δικαιούχοι θα πρέπει να διατηρούν την ιδιότητα ΜΜΕ για δύο έτη μετά την ημερομηνία μεταβολής της ιδιοκτησιακής τους δομής, θα ήταν αντίθετη προς το πνεύμα του άρθρου 4 παράγραφος 2, το οποίο έχει ως σκοπό να διασφαλίσει ότι μόνον οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν τα τυπικά μειονεκτήματα μιας ΜΜΕ θα πρέπει να δικαιούνται τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την ιδιότητα αυτή.
- (230) Η παροχή αυτής της ευελιξίας στις επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα όρια για τις ΜΜΕ σε μόνιμη βάση ως αποτέλεσμα της μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος θα αντέβαινε στην αρχή της πρακτικής αποτελεσματικότητας. Σκοπός της ευελιξίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ είναι να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις που παρουσιάζουν ανάπτυξη και υπερβαίνουν προσωρινά τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 2 του εν λόγω παραρτήματος μπορούν να διατηρήσουν την ιδιότητα ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, επιδιώκει να διασφαλίσει την ασφάλεια δικαίου για τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε εξαιρετικά ασταθείς αγορές. Ωστόσο, η μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας εταιρείας μετά από συγχώνευση ή εξαγορά συνιστά διαρθρωτική αλλαγή η οποία δεν εξαρτάται από την αστάθεια της αγοράς ή την οικονομική ανάπτυξη.
- (231) Με βάση το σκεπτικό αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ευελιξία που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις προσωρινής υπέρβασης των ορίων για τις ΜΜΕ (εκτός «εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη»).
- (232) Η βασική αρχή που διέπει την ερμηνεία της Επιτροπής είναι η ανάγκη να διασφαλίζεται ότι μόνο οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν τα τυπικά μειονεκτήματα μιας ΜΜΕ δικαιούνται τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την ιδιότητα αυτή και ότι τα μέτρα που προορίζονται για τις ΜΜΕ ωφελούν πράγματι τις επιχειρήσεις των οποίων το μέγεθος αποτελεί μειονέκτημα και όχι εκείνες που ανήκουν σε μεγάλο όμιλο και οι οποίες, επομένως, έχουν πρόσβαση σε μέσα και σε υποστήριξη που δεν διαθέτουν οι ανταγωνιστές τους αντίστοιχου μεγέθους, οι οποίοι, όμως, δεν ανήκουν σε μεγάλο όμιλο.
- (233) Επομένως, το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι μια ΜΜΕ η οποία, λόγω εξαγοράς ή συγχώνευσης, καθίσταται μεγάλη επιχείρηση μπορεί να εξακολουθήσει να επωφελείται αυτομάτως από την ιδιότητα ΜΜΕ για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

⁽³⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2014 στην υπόθεση C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, σκέψη 32.

⁽³⁸⁾ Βλ., ειδικότερα: απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2020 στην υπόθεση C-516/19, NMI Technologietransfer, ECLI:EU:C:2020:754, σκέψεις 31-34· απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση C-91/01, Ιταλία κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2004:244, σκέψεις 31, 50-54· απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2014 στην υπόθεση C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, σκέψεις 34 και 39· απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 2004 στην υπόθεση T-137/02, Pollmeier κατά Επιτροπής, ECLI:EU:T:2004:304, σκέψεις 61-62.

⁽³⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση C-91/01, Ιταλία κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2004:244, σκέψη 50· απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2014 στην υπόθεση C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, σκέψη 33.

⁽⁴⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 2014 στην υπόθεση C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, σκέψη 33, απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση C-91/01, Ιταλία κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2004:244, σκέψη 50.

- (234) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την ερμηνεία των τσεχικών αρχών ότι η διετής περίοδος χάριτος εφαρμόζεται γενικά σε όλες τις περιπτώσεις υπέρβασης των ορίων για τις ΜΜΕ, ανεξάρτητα από τον υποκείμενο λόγο. Μια επιχείρηση δεν εξακολουθεί να είναι ΜΜΕ και δεν αντιμετωπίζει τα ίδια προβλήματα (πρόσβαση σε πόρους, τεχνολογία κ.λπ.) όταν, λόγω συγχώνευσης ή εξαγοράς, καθίσταται μέρος μεγάλης επιχείρησης και, κατά συνέπεια, υπερβαίνει τα όρια των ΜΜΕ σε μόνιμη βάση.
- (235) Ομοίως, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την άποψη των τσεχικών αρχών ότι η νομολογία που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 59 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας πρέπει να περιορίζεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ (αιτιολογική σκέψη 107). Παρότι η νομολογία αυτή μπορεί να έχει εκδοθεί ειδικά για τις λεγόμενες συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κατά την άποψη της Επιτροπής αυτό δεν μεταβάλλει ούτε περιορίζει τη γενική σημασία της αρχής της πρακτικής αποτελεσματικότητας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι διέπει γενικά την εφαρμογή του ορισμού των ΜΜΕ, ιδίως δεδομένου ότι τα δικαστήρια της Ένωσης ενθάρρυναν στις αποφάσεις τους την εφαρμογή του «πνεύματος» του ορισμού των ΜΜΕ (π.χ. «[...] προκειμένου να διατηρηθούν, για τις επιχειρήσεις που πραγματικά τα έχουν ανάγκη, τα πλεονεκτήματα υπέρ των ΜΜΕ που απορρέουν από τις διάφορες κανονιστικές ρυθμίσεις ή μέτρα ⁽⁴¹⁾»).
- (236) Επιπλέον, η Τσεχία υποστηρίζει ότι, παρότι το περιεχόμενο ενός κανόνα δικαίου μπορεί να αποσαφηνιστεί μέσω ερμηνείας, η ερμηνεία δεν μπορεί να παρερμηνεύει δίκαιο του οποίου το νόημα είναι σαφές και κατανοητό. Μια τέτοια ενέργεια θα ενείχε τον κίνδυνο να προκληθεί ανεπίτρεπτη έλλειψη ασφάλειας δικαίου στο πλαίσιο έννομων σχέσεων (αιτιολογική σκέψη 106).
- (237) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης, κάθε νομικό κείμενο θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τη διατύπωσή του (γραμματική ερμηνεία), αλλά και λαμβανομένης δεόντως υπόψη της πρόθεσης του νομοθέτη κατά τον χρόνο έγκρισης του κειμένου. Η Επιτροπή έχει εξηγήσει ⁽⁴²⁾ ότι στόχος του ορισμού των ΜΜΕ είναι να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα στήριξης χορηγούνται μόνο στις επιχειρήσεις που πραγματικά τα έχουν ανάγκη. Δεδομένου ότι ο ορισμός των ΜΜΕ εφαρμόζεται σε όλες τις πολιτικές, τα προγράμματα και τα μέτρα που αναπτύσσει και εφαρμόζει η Επιτροπή για τις ΜΜΕ, είναι σημαντικό να προσδιορίζεται ποιες επιχειρήσεις είναι πραγματικά ΜΜΕ, διότι έχουν ανάγκη από υποστήριξη την οποία δεν έχουν άλλες επιχειρήσεις. Σε σύγκριση με άλλες επιχειρήσεις, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν έναν ιδιαίτερο συνδυασμό ζητημάτων, όπως έχει ήδη εξηγηθεί στην αιτιολογική σκέψη 222, και, συνεπώς, δικαιολογείται να τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης.
- (238) Με βάση το σκεπτικό που παρέχεται στις αιτιολογικές σκέψεις 221 έως 237, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ δεν έχει γενική και αυτόματη εφαρμογή. Αντ' αυτού, πρέπει πρώτα να προσδιοριστεί ποια εταιρεία είναι συναφής για τον υπολογισμό των δεδομένων βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 του εν λόγω παραρτήματος και ποια οικονομικά έτη είναι συναφή.
- (239) Συνεπώς, όταν μια επιχείρηση έχει μεταβάλει τη δομή ή το ιδιοκτησιακό της καθεστώς σε μόνιμη βάση κατόπιν συγχώνευσης ή εξαγοράς και λειτουργεί υπό τον έλεγχο (κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ) «μεγάλης επιχείρησης» ⁽⁴³⁾ κατά τον χρόνο της χορήγησης, αυτή η επιχείρηση πρέπει να θεωρείται η ίδια ως μεγάλη επιχείρηση ⁽⁴⁴⁾.
- (240) Ως εκ τούτου, η εν λόγω επιχείρηση δεν θα μπορούσε να επωφεληθεί από την ιδιότητα ΜΜΕ και, επομένως, δεν θα ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία.

7.3.2. Μεμονωμένη ενίσχυση

- (241) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε προκαταρκτικά ότι το καθεστώς είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή πριν από την κοινοποίησή του.
- (242) Κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι δεν είχε προκηρυχθεί πρόσκληση υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης και, κατά συνέπεια, δεν χορηγήθηκε ενίσχυση στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος.
- (243) Η Επιτροπή συμφωνεί με τις τσεχικές αρχές ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3 χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος, δεδομένου ότι το εν λόγω καθεστώς κοινοποιήθηκε υπό μορφή σχεδίου και, ως εκ τούτου, δεν είχε εγκριθεί από την Επιτροπή ούτε βρισκόταν σε ισχύ κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

⁽⁴¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση C-91/01, Ιταλία κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2004:244, σκέψη 50· απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 2004 στην υπόθεση T-137/02, Pollmeier Malchow, ECLI:EU:T:2004:304, σκέψη 61.

⁽⁴²⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ, αιτιολογική σκέψη 12.

⁽⁴³⁾ Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

⁽⁴⁴⁾ Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 61 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

- (244) Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω στις αιτιολογικές σκέψεις 217 έως 240, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε βάσει του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία SA.49594 (2017/XA), δεδομένου ότι χορηγήθηκε σε μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ το πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος απαλλαγής κατά κατηγορία περιοριζόταν στις ΜΜΕ.
- (245) Επομένως, η μεμονωμένη ενίσχυση που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη (3) δεν χορηγήθηκε με βάση καθεστώς ενισχύσεων και, ως εκ τούτου, συνιστά «μεμονωμένη ενίσχυση» κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου ⁽⁴⁵⁾.
- (246) Η επίσημη έρευνα αποκάλυψε επίσης ότι, από τις εταιρείες που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 97 ανωτέρω, στις 17 Ιανουαρίου 2018 χορηγήθηκε η μεμονωμένη ενίσχυση ⁽⁴⁶⁾ στη ZEV Šaratice, a.s. (στο εξής: ZEV Šaratice). Κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, η ZEV Šaratice ⁽⁴⁷⁾ έπρεπε να θεωρείται μεγάλη επιχείρηση, όπως εξηγείται κατωτέρω.
- (247) Από τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι τσεχικές αρχές προκύπτει ότι στις 10 Φεβρουαρίου 2017 η LUKROM, spol. s.r.o. (στο εξής: LUKROM) κατέστη ο πλειοψηφικός μέτοχος της ZEV Šaratice, κατέχοντας το 62,52 % των μετοχών της. Έως τα τέλη του 2017 το μερίδιο αυτό αυξήθηκε περαιτέρω σε 70,2 % μέσω της σταδιακής αγοράς μετοχών. Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, λόγω της πλειοψηφικής συμμετοχής, από τις 10 Φεβρουαρίου 2017 οι εταιρείες ZEV Šaratice και LUKROM κατέστησαν συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχείο α) του παραρτήματος Ι του ΚΑΚΓ.
- (248) Οι τσεχικές αρχές, στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν, παρέπεμψαν στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-745/17 (αιτιολογική σκέψη 110). Κατά την άποψή τους, στην εν λόγω απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 («ΓΚΑΚ») εφαρμόζεται ακόμη και σε περίπτωση συγχωνεύσεων και εξαγορών (αιτιολογική σκέψη 110).
- (249) Ωστόσο, η κατάσταση στην υπόθεση εκείνη ήταν διαφορετική από αυτήν της ZEV Šaratice στην υπό κρίση υπόθεση: στην υπόθεση T-745/17, ο δικαιούχος της ενίσχυσης κατέστη ΜΜΕ λόγω της μεταβίβασης μετοχών σε άλλη εταιρεία. Στην παρούσα υπόθεση, συμβαίνει το αντίθετο: η πλειονότητα των μετοχών της ZEV Šaratice αποκτήθηκε από μια μεγάλη επιχείρηση, τη LUKROM.
- (250) Πράγματι, οι λογαριασμοί της LUKROM για το 2017 έκλεισαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού ανήλθε σε 2 742 344 000 CZK (περίπου 107 εκατ. EUR ⁽⁴⁷⁾). Για την ίδια περίοδο, ο ισολογισμός της LUKROM ανέφερε ως μέσο αριθμό 301 εργαζομένους, συν 372 εργαζομένους σε άλλες εταιρείες που περιλαμβάνονταν στον ισολογισμό της εταιρείας αυτής. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι το 2017 η LUKROM ήταν μεγάλη επιχείρηση.
- (251) Οι λογαριασμοί της LUKROM για το 2016 έκλεισαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού ανήλθε σε 2 346 940 CZK (περίπου 86,8 εκατ. EUR ⁽⁴⁸⁾). Για την ίδια περίοδο, ο ισολογισμός της LUKROM ανέφερε ως μέσο αριθμό 299 εργαζομένους, συν 375 εργαζομένους σε άλλες εταιρείες που περιλαμβάνονταν στον ισολογισμό της εταιρείας αυτής. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι το 2016 η LUKROM ήταν μεγάλη επιχείρηση.
- (252) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόφαση στην οποία στηρίχθηκαν οι τσεχικές αρχές δεν είναι συναφής για τους σκοπούς της εφαρμογής του παραρτήματος Ι του ΓΚΑΚ στην παρούσα υπόθεση (βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 229).
- (253) Ωστόσο, ως επικουρική νομική ανάλυση, η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις ίδιες αρχές με εκείνες που διατύπωσε το Γενικό Δικαστήριο στην εν λόγω απόφαση.
- (254) Όπως ορίζεται στη σκέψη 94 της εν λόγω απόφασης, τόσο οι εθνικές αρχές όσο και η Επιτροπή οφείλουν να προσδιορίσουν επακριβώς την κλεισμένη διαχειριστική χρήση και το έτος που ήταν κρίσιμα για τον από κοινού υπολογισμό των αντίστοιχων στοιχείων κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 του παραρτήματος Ι του ΓΚΑΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παράγραφος 3 και το άρθρο 4 παράγραφος 2 του εν λόγω παραρτήματος, και να προσδιορίσουν ποια ή ποιες εταιρείες πρέπει να ληφθούν υπόψη προς τούτο.

⁽⁴⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽⁴⁶⁾ Στη ZEV Šaratice, a.s. χορηγήθηκε η μεμονωμένη ενίσχυση που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3 για ποσό 234 722 CZK (περίπου 9 351 EUR· συναλλαγματική ισοτιμία στις 17 Ιανουαρίου 2018: 1 EUR = 25,371).

⁽⁴⁷⁾ Συναλλαγματική ισοτιμία τον Δεκέμβριο του 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁴⁸⁾ Συναλλαγματική ισοτιμία τον Δεκέμβριο του 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

- (255) Επιπλέον, στη σκέψη 93 της εν λόγω απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη τα στοιχεία μιας εταιρείας υπό τον έλεγχο της οποίας η εν λόγω επιχείρηση πραγματοποίησε σημαντικό μέρος της οικονομικής της δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της ίδιας διαχειριστικής χρήσης.
- (256) Κατ' εφαρμογή της εν λόγω απόφασης στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή αξιολογεί από κοινού τα στοιχεία της ZEV Šaratice και της LUKROM. Κατά τον εν λόγω από κοινού υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη το πνεύμα του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, όπως τόνισε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 94 της απόφασης στην υπόθεση T-745/17. Διαφορετικά, ο ορισμός των ΜΜΕ θα καταστρατηγούνταν για καθαρά τυπικούς λόγους. Πράγματι, εάν η ανάλυση της έννοιας των ΜΜΕ πραγματοποιούνταν δύο έτη πριν από τη μεταβολή της εταιρικής δομής σε καθένα από τα μέρη της συναλλαγής χωριστά, το αποτέλεσμα θα ήταν πάντοτε μια διευρυμένη έννοια των ΜΜΕ, η οποία θα αντέβαινε στην ανάγκη αυστηρής ερμηνείας του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ (αιτιολογική σκέψη 230) και σύμφωνης με το πνεύμα του.
- (257) Όσον αφορά το σχετικό εγκεκριμένο οικονομικό έτος, τα δύο οικονομικά έτη που προηγήθηκαν της ημερομηνίας χορήγησης της ενίσχυσης ήταν τα έτη 2017 και 2016.
- (258) Οι λογαριασμοί της ZEV Šaratice για το 2017 έκλεισαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού ανήλθε σε 120 286 000 CZK (περίπου 4,69 εκατ. EUR ⁽⁴⁹⁾). Για την ίδια περίοδο, στην ετήσια έκθεση της ZEV Šaratice, a.s αναφέρονταν 8 εργαζόμενοι.
- (259) Οι λογαριασμοί της ZEV Šaratice για το 2016 έκλεισαν στις 31 Δεκεμβρίου 2016. Το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού ανήλθε σε 120 286 000 CZK (περίπου 4,39 εκατ. EUR ⁽⁵⁰⁾). Για την ίδια περίοδο, στην ετήσια έκθεση της ZEV Šaratice, a.s αναφέρονταν 9 εργαζόμενοι.
- (260) Όπως προαναφέρθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 250 και 251, από τους λογαριασμούς της συνδεδεμένης επιχείρησης της ZEV Šaratice (LUKROM) για τα δύο οικονομικά έτη που προηγήθηκαν της ημερομηνίας χορήγησης της ενίσχυσης προκύπτει ότι η εν λόγω συνδεδεμένη επιχείρηση αποτελεί από μόνη της «μεγάλη επιχείρηση» κατά την έννοια του παραρτήματος I του ΚΑΚ.
- (261) Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ, κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, δηλαδή στις 17 Ιανουαρίου 2018, η ZEV Šaratice συνδεόταν με «μεγάλη επιχείρηση» —και, κατ' επέκταση, αποτελούσε μέρος της— κατά την έννοια του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ. Κατά συνέπεια, η ZEV Šaratice δεν ήταν επιλέξιμη για ενίσχυση στο πλαίσιο του καθεστώτος SA.49594 (2017/XA), δεδομένου ότι η ενίσχυση αυτή ήταν διαθέσιμη μόνο σε ΜΜΕ.
- (262) Όσον αφορά τις άλλες εταιρείες που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 97 ανωτέρω, οι τσεχικές αρχές δεν εξήγησαν τους λόγους για τους οποίους ελέγχθηκαν οι εν λόγω εταιρείες, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι τσεχικές αρχές, δεν τους χορηγήθηκε ενίσχυση για την κάλυψη ασφαλιστρών από την 1η Ιανουαρίου 2018.

7.3.3. Μη νομιμότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης

- (263) Δεδομένου ότι η μεμονωμένη ενίσχυση χορηγήθηκε σε μεγάλες επιχειρήσεις, δεν εμπίπτει σε καμία από τις κατηγορίες του ΚΑΚΓ.
- (264) Καθώς η εν λόγω μεμονωμένη ενίσχυση δεν χορηγήθηκε βάσει εγκεκριμένου καθεστώτος ούτε μπορούσε να τύχει απαλλαγής βάσει του ΚΑΚΓ, η Επιτροπή επιβεβαιώνει τις προκαταρκτικές αμφιβολίες της και διαπιστώνει ότι οι μεμονωμένες ενισχύσεις που έχουν ήδη χορηγηθεί σε μεγάλες επιχειρήσεις είναι παράνομες ⁽⁵¹⁾.

7.4. Συμβατότητα των μεμονωμένων ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά

7.4.1. Εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές

- (265) Σύμφωνα με το σημείο 656 των κατευθυντήριων γραμμών του 2023, οι παράνομες ενισχύσεις θα αξιολογούνται σύμφωνα με τους κανόνες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Ως εκ τούτου, στην παρούσα απόφαση η Επιτροπή αξιολογεί τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την έγκρισή τους από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ και, για όλες τις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2023 (αιτιολογική σκέψη 3), βάσει των κατευθυντήριων γραμμών του 2014.

⁽⁴⁹⁾ Συναλλαγματική ισοτιμία τον Δεκέμβριο του 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁵⁰⁾ Συναλλαγματική ισοτιμία τον Δεκέμβριο του 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

⁽⁵¹⁾ Αιτιολογικές σκέψεις 42 και 50 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

7.4.2. Άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ και εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές

- (266) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον.
- (267) Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις, για να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, πρέπει i) να προωθούν την ανάπτυξη συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας ή ορισμένων περιοχών (θετική προϋπόθεση) και ii) να μην αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον (αρνητική προϋπόθεση). Οι δύο αυτές προϋποθέσεις είναι σωρευτικές.
- (268) Η Επιτροπή αξιολογεί αν πληρούνται οι δύο αυτές προϋποθέσεις με βάση τις εφαρμοστέες κατευθυντήριες γραμμές, δηλαδή τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται το μέρος I κεφάλαιο 3 [Αξιολόγηση της συμβατότητας σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ], όπως ερμηνεύεται με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-594/18 P ⁽⁵²⁾, και το μέρος II τμήμα 1.2.1.6 (Ενισχύσεις για την πληρωμή ασφαλιστών).

7.4.3. Αν η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας

7.4.3.1. Προσδιορισμός της οικονομικής δραστηριότητας

- (269) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η μεμονωμένη ενίσχυση σχεδιάστηκε για να στηρίζει τους γεωργούς σε καταστάσεις κινδύνου και κρίσεων, ενθαρρύνοντάς τους να συνάπτουν ασφάλιση. Η ασφάλιση αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση κινδύνων και κρίσεων στον γεωργικό τομέα, ο οποίος είναι εκτεθειμένος στη συχνή εμφάνιση τέτοιων συμβάντων. Με τον τρόπο αυτόν, η ενίσχυση στηρίζει την πρωτογενή γεωργική παραγωγή (αιτιολογική σκέψη 9).
- (270) Σύμφωνα με το σημείο 44 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, οι ενισχύσεις στον γεωργικό και τον δασονομικό τομέα και στις αγροτικές περιοχές θα πρέπει να συνδέονται στενά με την ΚΓΠ, να είναι σύμφωνες με τους στόχους της αγροτικής ανάπτυξης που αναφέρονται στο σημείο 10 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών και να συνάδουν με τους κανόνες για την κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων.
- (271) Σύμφωνα με το σημείο 46 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο και σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵³⁾ και με τις εκτελεστικές και τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις του ή συνιστούν πρόσθετη εθνική χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης είναι εξ ορισμού συμβατά με τους στόχους της αγροτικής ανάπτυξης και συμβάλλουν στην επίτευξή τους.
- (272) Η παρούσα ενίσχυση δεν συγχρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο μέτρου του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Τσεχίας, αλλά σχεδιάστηκε σύμφωνα με τους στόχους αγροτικής ανάπτυξης (αιτιολογική σκέψη 63).
- (273) Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενίσχυση προώθησε οικονομική δραστηριότητα, δεδομένου ότι συνέβαλε στην ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

7.4.3.2. Έλλειψη χαρακτήρα κινήτρου

- (274) Σύμφωνα με το σημείο 66 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου εάν μεταβάλλει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων και τις ενθαρρύνει να αναλάβουν πρόσθετες δραστηριότητες για την ανάπτυξη του τομέα, τις οποίες κανονικά δεν θα αναλάμβαναν χωρίς ενίσχυση ή τις οποίες θα αναλάμβαναν σε μικρότερο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο. Η ενίσχυση δεν πρέπει να επιδοτεί το κόστος μιας δραστηριότητας με το οποίο θα επιβαρυνθεί ούτως ή άλλως μια επιχείρηση και δεν πρέπει να αντισταθμίζει τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας.

⁽⁵²⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 22ας Σεπτεμβρίου 2020 στην υπόθεση C-594/18 P, Αυστρία κατά Επιτροπής, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽⁵³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

- (275) Σύμφωνα με το σημείο 67 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, τα μονομερή μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν απλώς στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων χωρίς να συμβάλλουν κατά κανέναν τρόπο στην ανάπτυξη του τομέα, και ειδικότερα οι ενισχύσεις που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση την τιμή, την ποσότητα, τη μονάδα παραγωγής ή τη μονάδα μέσω παραγωγής θεωρείται ότι συνιστούν ενισχύσεις λειτουργίας οι οποίες δεν συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Επιπλέον, εξαιτίας ακριβώς του χαρακτήρα τους, οι ενισχύσεις αυτές είναι πολύ πιθανό να παρακωλύσουν τη λειτουργία των μηχανισμών που διέπουν την οργάνωση της εσωτερικής αγοράς.
- (276) Η ενίσχυση χορηγήθηκε για την κάλυψη του κόστους των ασφαλιστρών (αιτιολογική σκέψη 21). Επομένως, δεν επιδόθηκε το κόστος μιας δραστηριότητας με το οποίο θα επιβαρυνόταν ούτως ή άλλως μια επιχείρηση, δεν θα αντιστάθμιζε τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας και δεν είχε ως στόχο να βελτιώσει απλώς την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων.
- (277) Σύμφωνα με το σημείο 70 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, οι ενισχύσεις δεν δημιουργούν κίνητρα για τους δικαιούχους στις περιπτώσεις που το οικείο έργο ή δραστηριότητα έχει ήδη ξεκινήσει πριν από την αίτηση για ενίσχυση του δικαιούχου προς τις εθνικές αρχές. Σύμφωνα με το σημείο 35 υποσημείο 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, «έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα» είναι είτε η έναρξη των δραστηριοτήτων ή των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε η πρώτη νομικά δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή τη χρήση υπηρεσιών ή ανάληψη άλλης δέσμευσης που καθιστά το έργο ή τη δραστηριότητα μη αναστρέψιμα.
- (278) Σύμφωνα με το σημείο 71 των κατευθυντήριων γραμμών του 2014, η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον την επωνυμία του αιτούντος και το μέγεθος της επιχείρησης, την περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων του τύπου και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης, το ποσό της ενίσχυσης που απαιτείται για την υλοποίηση, καθώς και τις επιλέξιμες δαπάνες.
- (279) Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το σημείο 72 των κατευθυντήριων γραμμών, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να περιγράφουν στην αίτηση ποια θα ήταν η κατάσταση χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης, ως αντίστροφο σενάριο ή εναλλακτικό έργο ή δραστηριότητα και να υποβάλλουν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη του αντιπαραδείγματος που περιγράφεται στο έντυπο της αίτησης. Σύμφωνα με το σημείο 73 των κατευθυντήριων γραμμών, κατά την παραλαβή της αίτησης, η χορηγούσα αρχή πρέπει να διενεργεί έλεγχο αξιοπιστίας του αντιπαραδείγματος και να επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση έχει τον απαιτούμενο χαρακτήρα κινήτρου. Ένα αντιπρόδειγμα είναι αξιόπιστο εάν είναι αληθινό και σχετίζεται με τους παράγοντες λήψης αποφάσεων που επικρατούν κατά τον χρόνο λήψης από τον δικαιούχο της απόφασης σχετικά με το οικείο έργο ή την οικεία δραστηριότητα.
- (280) Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 67 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, όσον αφορά τις μεμονωμένες ενισχύσεις, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ με την αιτιολογία ότι οι ενισχύσεις χορηγήθηκαν παράνομα σε μεγάλες επιχειρήσεις, λόγω αμφιβολιών που σχετίζονταν με i) την υποβολή του αντιπαραδείγματος και ii) τον χρόνο υποβολής των αιτήσεων (βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 8).
- (281) Υποβολή του αντιπαραδείγματος
- (282) Οι τσεχικές αρχές, στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αμφισβήτησαν την ερμηνεία του άρθρου 4 παράγραφος 2 του παραρτήματος I του ΚΑΚΓ από την Επιτροπή και ισχυρίστηκαν ότι δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση σε δικαιούχους που δεν θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ΜΜΕ σύμφωνα με τον ορισμό που παρατίθεται στο παράρτημα I του ΚΑΚΓ ⁽⁵⁴⁾ (αιτιολογικές σκέψεις 99 έως 110).
- (283) Ωστόσο, οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι κανένας από τους δικαιούχους που είχαν λάβει ενίσχυση βάσει του καθεστώτος SA.49594 (2017/XA) δεν είχε υποβάλει αντιπρόδειγμα (αιτιολογική σκέψη 98).
- (284) Οι τσεχικές αρχές δεν αμφισβητούν ότι το καθεστώς SA.49594 (2017/XA) δεν προέβλεπε την απαίτηση υποβολής, εκ των προτέρων, του αντιπαραδείγματος. Επίσης, οι εν λόγω αρχές δεν ζήτησαν από την Επιτροπή να παρεκκλίνει από την απαίτηση αυτή που ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του 2014 ⁽⁵⁵⁾.
- (285) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πρώτος λόγος για τον οποίο κινήθηκε η επίσημη έρευνα επιβεβαιώθηκε, δεδομένου ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις στις οποίες χορηγήθηκε παράνομη μεμονωμένη ενίσχυση δεν είχαν υποβάλει εκ των προτέρων αντιπρόδειγμα που να αποδεικνύει ότι η ενίσχυση είχε χαρακτήρα κινήτρου.

⁽⁵⁴⁾ Η συγκεκριμένη παρατήρηση της Τσεχίας δεν αφορά μεγάλους δικαιούχους από τους οποίους είχαν ήδη ανακτηθεί οι ενισχύσεις, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 102 της παρούσας απόφασης.

⁽⁵⁵⁾ Αιτιολογική σκέψη 47 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

7.4.3.3. Συμπέρασμα σχετικά με την πρώτη (θετική) προϋπόθεση που ορίζεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΔΕΕ

- (286) Δεδομένου ότι δεν είχε αποδειχθεί δεόντως ο χαρακτήρας κινήτρου, η επίμαχη μεμονωμένη ενίσχυση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προωθεί την ανάπτυξη συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας ή ορισμένης περιοχής.

7.4.4. Συμπέρασμα σχετικά με τη συμβατότητα της μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά

- (287) Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που έχουν ήδη χορηγηθεί σε μεγάλες επιχειρήσεις για την καταβολή ασφαλιστρών έναντι ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή ασθένειες των ζώων στις καλλιέργειες και στο ζωικό κεφάλαιο, αντίστοιχα (αιτιολογική σκέψη 3), δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι προωθούν την ανάπτυξη συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας ή ορισμένης περιοχής.
- (288) Ως εκ τούτου, οι εν λόγω μεμονωμένες ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΔΕΕ (όπως ερμηνεύεται με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του 2014), χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί η δεύτερη, αρνητική, προϋπόθεση που προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη.

8. ΑΝΑΚΤΗΣΗ

- (289) Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της ΣΔΕΕ και την πάγια νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης, η Επιτροπή είναι αρμόδια να αποφασίσει αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να τροποποιήσει ή να καταργήσει ενίσχυση όταν διαπιστώσει το ασυμβίβαστο της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά ⁽⁵⁶⁾. Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει επίσης ότι η υποχρέωση για το κράτος μέλος να καταργήσει ενίσχυση την οποία η Επιτροπή θεωρεί ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά αποσκοπεί στην επαναφορά στην πρότερη κατάσταση ⁽⁵⁷⁾.
- (290) Στο πλαίσιο αυτό, τα δικαστήρια της Ένωσης έχουν αποφανθεί ότι ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται όταν ο λαβών την ενίσχυση αποδώσει τα ποσά που χορηγήθηκαν υπό μορφή παράνομων ενισχύσεων, χάνοντας έτσι το πλεονέκτημα που απολάμβανε στην εσωτερική αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, και επανέρχονται τα πράγματα στην προ της καταβολής κατάσταση ⁽⁵⁸⁾.
- (291) Σύμφωνα με τη νομολογία, το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 ορίζει ότι «[σ]ε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο («απόφαση ανάκτησης»). Η Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης».
- (292) Ως εκ τούτου, η Τσεχία υποχρεούται να ανακτήσει την παράνομη και ασυμβίβαστη ενίσχυση (αιτιολογική σκέψη 261) από τη ZEV Šarátice, a.s. και από όλους τους άλλους δικαιούχους που ήταν μεγάλες επιχειρήσεις κατά τον χρόνο χορήγησης της εν λόγω μεμονωμένης ενίσχυσης, εκτός εάν η χορήγηση πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής ⁽⁵⁹⁾ ή είχε εφαρμογή γενική αρχή του δικαίου της ΕΕ, όπως υποστηρίχθηκε κατά την επίσημη έρευνα. Η ανάκτηση καλύπτει την περίοδο από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την πραγματική ανάκτηση. Το προς ανάκτηση ποσό είναι τοκοφόρο μέχρι την πραγματική ανάκτησή του,

⁽⁵⁶⁾ Απόφαση της 12ης Ιουλίου 1973, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, σκέψη 13.

⁽⁵⁷⁾ Απόφαση της 21ης Μαρτίου 1990, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, σκέψη 66.

⁽⁵⁸⁾ Απόφαση της 17ης Ιουνίου 1999, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, σκέψεις 64 και 65.

⁽⁵⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1408/oj>).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το καθεστώς συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

Άρθρο 2

Οι μεμονωμένες ενισχύσεις που έχουν ήδη χορηγηθεί σε μεγάλες επιχειρήσεις για την καταβολή ασφαλιστρών έναντι ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς ή ασθένειες των ζώων στις καλλιέργειες και στο ζωικό κεφάλαιο, αντίστοιχα, χορηγήθηκαν κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και δεν συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 3

1. Η Τσεχία ανακτά τις αναφερόμενες στο άρθρο 2 ασυμβίβαστες ενισχύσεις.
2. Τα ανακτώμενα ποσά περιλαμβάνουν τόκους παραγόμενους από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν στη διάθεση των μεγάλων επιχειρήσεων δικαιούχων έως την ημερομηνία της πραγματικής τους ανάκτησης.
3. Ο τόκος υπολογίζεται με τη μέθοδο του ανατοκισμού, σύμφωνα με το κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ⁽⁶⁰⁾, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 271/2008 της Επιτροπής ⁽⁶¹⁾.

Άρθρο 4

1. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, η ανάκτηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού είναι άμεση και πραγματική ⁽⁶²⁾.
2. Η Τσεχία μεριμνά για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 5

1. Εντός τεσσάρων μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Τσεχία υποβάλλει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) πλήρη κατάλογο των δικαιούχων που συνιστούν μεγάλες επιχειρήσεις κατά την έννοια του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής ⁽⁶³⁾, οι οποίοι δεν έχουν υποβάλει αντιπαράδειγμα στην αίτησή τους και έλαβαν την ασυμβίβαστη ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 2·
 - β) το συνολικό ποσό (αρχικό κεφάλαιο και τόκους ανάκτησης) που θα πρέπει να ανακτηθεί από τους εν λόγω δικαιούχους·
 - γ) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει και προγραμματίζει ώστε να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση·
 - δ) έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχει δοθεί εντολή στους δικαιούχους να επιστρέψουν την ενίσχυση.

⁽⁶⁰⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽⁶¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 271/2008 της Επιτροπής, της 30ής Ιανουαρίου 2008, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 82 της 25.3.2008, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/271/oj>).

⁽⁶²⁾ Άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁽⁶³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 327 της 21.12.2022, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj>).

2. Η Τσεχία οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή για την πρόοδο των εθνικών μέτρων που ελήφθησαν για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι να ολοκληρωθεί η ανάκτηση των ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 2. Υποβάλλει αμέσως, μετά από απλό αίτημα της Επιτροπής, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και προγραμματίζει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες για τα ποσά των ενισχύσεων και των τόκων που έχουν ήδη ανακτηθεί από τις μεγάλες επιχειρήσεις δικαιούχους.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Τσεχική Δημοκρατία.

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύσει τα στοιχεία ταυτότητας των δικαιούχων της ασυμβίβαστης ενίσχυσης καθώς και τα ποσά της ενίσχυσης και των τόκων ανάκτησης που θα ανακτηθούν κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης, με την επιφύλαξη του άρθρου 30 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

2. Εάν η παρούσα απόφαση περιέχει εμπιστευτικές πληροφορίες που δεν θα πρέπει να δημοσιευθούν, παρακαλείσθε να ενημερώσετε την Επιτροπή εντός 15 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της. Εάν η Επιτροπή δεν λάβει σχετική αιτιολογημένη αίτηση εντός της εν λόγω προθεσμίας, θα θεωρηθεί ότι συμφωνείτε να δημοσιευθεί το πλήρες κείμενο της απόφασης. Η αίτησή σας, στην οποία θα αναφέρονται οι σχετικές πληροφορίες, θα πρέπει να σταλεί ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Βρυξέλλες, 29 Ιουλίου 2025.

Για την Επιτροπή
Teresa RIBERA
Εκτελεστική Αντιπρόεδρος